

REPUBLIKA HRVATSKA

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za gospodarstvo

I N F O R M A C I J A

o stanju gospodarstva
Vukovarsko-srijemske županije

Vukovar, kolovoz 2015. godine

SADRŽAJ

	Stranica
1. UVOD	1
2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA	2
2.1. Opći podaci o Županiji	2
2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka	3
2.3. Poljoprivreda	8
3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU	11
3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske	11
3.2. Makroekonomsko okruženje u Republici Hrvatskoj	13
4. GOSPODARSTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	17
4.1. Strukturne karakteristike gospodarstva Vukovarsko-srijemske županije	17
4.2. Osnovni financijski i komparativni pokazatelji stanja gospodarstva Vukovarsko-srijemske županije	22
4.3. Bruto domaći proizvod	36
4.4. Evidentirane neizmirene obveze	39
4.5. Vanjskotrgovinska razmjena	41
4.6. Zaposlenost i nezaposlenost	43
5. OBRTNIŠTVO	48
6. PROGRAMI POTPORA I POTICAJNIH MJERA ZA RAZVOJ MALOG GOSPODARSTVA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	53
6.1. Jamstveni fond za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji	53
6.2. Program kreditiranja poduzetnika Kreditom do uspjeha 2014. „Mjera 1- kreditom do konkurentnosti“	54
6.3. Program kreditiranja poduzetnika „PBZ-Poduzetnik Vukovarsko-srijemska županija 2014.“	54
7. ZAKLJUČNO	56

1. UVOD

Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave koja, u okviru svog samoupravnog djelokruga ima ulogu usklađivanja interesa gradova i općina u svom sastavu te poduzimanja aktivnosti uravnoteženog socioekonomskog razvoja Županije u cjelini.

Programom rada Županijske skupštine za 2014. godinu predviđena je izrada Informacije o stanju gospodarstva na području Vukovarsko-srijemske županije. U ovom dokumentu daje se pregled stanja u gospodarstvu općenito i po pojedinim segmentima, odnosno djelatnostima koje su značajne za gospodarski razvoj Županije.

Određena područja iz nadležnosti Županije, a koja su predmet zasebnog izvješćivanja Županijske skupštine (poljoprivreda, međunarodna suradnja, poslovanje trgovačkih društava u kojima je Županija vlasnik ili suvlasnik, aktivnostima županijske razvojne agencije i dr.) u ovom dokumentu su obrađeni samo u mjeri koja je nužna za sagledavanje pozicije tog segmenta u sveukupnom gospodarstvu Vukovarsko srijemske županije.

Radi bolje ocjene postojećeg stanja i sagledavanja ostvarenih trendova po pojedinim sektorima gospodarstva prikazani su postignuti rezultati u 2014. godini, kao i u godinama relevantnim za komparativnu analizu i donošenje konkretnih zaključaka.

Da bismo dobili realniju sliku trenutnog stanja, u ovoj informaciji se mogu pronaći i podaci iz tekuće godine koje objavljuju institucije zadužene za praćenje stanja u gospodarstvu.

Za izradu ovog materijala korišteni su podaci Ureda državne uprave u VSŽ - Službe za gospodarstvo, Državnog zavoda za statistiku, Ureda za katastar i geodetske poslove, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje – Područna služba Vinkovci, Hrvatske gospodarske komore te Trgovačkog suda u Osijeku.

Svrha ovog dokumenta jeste da prikaže aktualne trendove u gospodarstvu RH u odnosu na gospodarstva iz okruženja, kao i trendove unutar nacionalnog gospodarstva, odnosno poziciju Vukovarsko srijemske županije u okvirima istoga.

Tako uočeni trendovi i pokazatelji trebali bi biti osnova za donošenje odluka i strateških dokumenata, cilj kojih je oporavak, jačanje konkurentnosti i razvoj gospodarstva na ovim prostorima.

2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA

2.1. Opći podaci o Županiji

Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na samom istoku Republike Hrvatske. Istočna granica sa Srbijom i južna s Bosnom i Hercegovinom ujedno je i državna granica Republike Hrvatske ukupne dužine 266,2 km, 148,2 km riječne granice uz Dunav i Savu te 118 km kopnene granice prema Srbiji.

Prostire se na površini od 2.448 km², a prema službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine na području županije živi 179.521 stanovnika.

Županija sa sjedištem u Vukovaru obuhvaća 5 gradova (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok i Otok) i 26 općina sa 84 pripadajuća naselja.

Županija je dio Panonske nizine iz koje se središnjim prostorom dižu uzvišenja diluvijalnog prapora. Prostor koji je melioriziran i pripravan za intenzivnu poljoprivrednu obradu, uglavnom je zastupljen plodnom crnicom. U razvijenoj hidrografskoj mreži na sjeverno istočnom dijelu dominiraju Dunav i Vuka, a na južnoj strani protječe rijeka Sava s pritokom Bosut u koji utječu rječice Biđ, Spačva i Studva.

Nadmorska visina zemljišta je u rasponu od 78m (Spačva) do 204m (Čukala), a visinska razlika iznosi 126 metara što Županiju čini izrazito nizinskim ravničarskim krajem.

Klima je umjereno kontinentalna sa hladnim zimama i toplim ljetima. Srednja godišnja temperatura je 11,2 °C. Srednji najtopliji maximum je 29,9 °C, a srednji minimum -12,2 °C. Prosječna godišnja količina oborina je 660 mm.

2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka

Gospodarske potencijale županije predstavljaju prirodni resursi i to poljoprivredne obradive površine, šume, nalazišta nafte i plina, pijeska i šljunka, vodni tokovi i zemljopisni položaj, kao i instalirani proizvodni i uslužni kapaciteti, visokovrijedni ljudski potencijal, te etno i eko-vrijednosti.

Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina ovog podneblja omogućava kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju. Ratarske površine su meliorirane i komasirane i omogućuju strojnu obradu i visoke prinose. Glavni proizvodi su: pšenica, kukuruz, suncokret, soja šećerna repa, duhan i povrće. U stočarskoj proizvodnji najzastupljenije je svinjogojstvo i govedarstvo.

Poljoprivredne površine zauzimaju 145.985 ha ili 60,6% površine Županije od kojih se 93,3% odnosi na oranice, dok ostatak otpada na pašnjake, livade, vinograde i voćnjake.

Ukupne šumske površine s nadaleko poznatim Spačvanskim bazenom zauzimaju 69.383 ha što čini 28,7% površine županije i uglavnom su zastupljene glasovitim slavonskim hrastom lužnjakom, poljskim jasenom i običnim grabom, dok na neplodno tlo i trstake otpada 25.052 ha što čini 10,4% površine Županije.

Bogatstvo raspoložive drvene mase od oko 19 mil. m³ u šumama županije i godišnji sječivi etat, koji iznosi oko 344.000m³ bruto drvene mase, dobre su osnove za daljnji razvitak drvoprerađivačke industrije, poglavito proizvodnje finalnih proizvoda i namještaja.

Bogata nalazišta kvalitetne gline, šljunka i pijeska omogućila su razvitak industrije građevinskog materijala, posebno opekarstva.

Veliki prirodni resursi kojima obiluje Županija su nafta i zemni plin. Eksploatacijska polja nafte i plina nalaze se u istočnom dijelu Županije (Đeletovci, Privlaka i Ilača). Godišnja proizvodnja iznosi oko 60.000 t nafte te oko 5,5 mil. m³ plina.

Povoljan zemljopisni položaj Županije, koja predstavlja značajnu prometnu transversalu u smjeru istok-zapad i sjever-jug te znatno razvijen cestovni, željeznički i riječni promet, velika su prednost ovog kraja vezano uz otvaranje prema istočnoeuropskim tržištima. Potrebno je istaknuti autocestu Zagreb – Lipovac, rijeku Dunav te riječnu luku Vukovar.

Raspoložive poljoprivredne površine omogućavaju intenzivnu ratarsku i stočarsku proizvodnju. Na području Županije kvalitetno su strukturirani kapaciteti, koji zahtijevaju stalnu tehnološku modernizaciju te proširenje opsega i strukture proizvodnje, za proizvodnju šećera i špirita, mlijeka i mliječnih proizvoda, mlinsko-pekarskih proizvoda, mesa i suhomesnatih proizvoda, prerađevina od voća i povrća, stočne hrane te doradu i preradu sjemena kao i drugi spomenuti, odnosno nespomenuti kapaciteti privatnog poduzetništva koji sve više dobivaju na značaju.

Pored instaliranih kapaciteta oslonjenih na raspoloživu sirovinsku osnovu kao logičan razvojni slijed događanja, uvjetovan s jedne strane tradicijom, a s druge strane željom za kvalitetnijom izmjenom strukture gospodarstva, sagrađeni su još kapaciteti u metalo-prerađivačkoj industriji, kapaciteti za proizvodnju pokrivača i proizvoda tekstilne industrije te kapaciteti za proizvodnju predmeta od krzna i kože, odnosno kožne obuće i krznene konfekcije.

Značajniju ulogu za cjelokupni razvoj Županije svakako bi trebao imati i ljudski potencijal. Radni kontigent stanovništva (15-64 godina) u strukturi stanovništva sudjeluje sa 65.9% odnosno 118.382, dok je na razini RH taj udio nešto povoljniji i iznosi 67,1%.

Prirodne ljepote kraja, uz bogatu slavonsku šumu koja skriva brojne vrste visoke i niske divljači, bogatstvo vodnih tokova raznovrsnom kvalitetnom ribom, pružaju odlične pretpostavke za razvoj kontinentalnog, lovnog, ribolovnog, izletničkog i avanturističkog turizma. Bogata kulinarska ponuda podneblja osnova je razvoja i kvalitetne ponude ugostiteljstva i hotelijerstva.

**POPIS STANOVNIŠTVA
PO OPĆINAMA I GRADOVIMA (za 2011.godinu)**

Tablica br. 1

Red broj	GRAD – OPĆINA	POPIS 1991.	POPIS 2001.	POPIS 2011.	INDEKS 2011/2001
1.	Grad Vukovar	46.543	31.670	27.683	87,4
2.	Grad Vinkovci	38.580	35.912	35.312	98,3
3.	Grad Ilok	9.748	8.351	6.767	81,0
4.	Grad Županja	14.435	16.383	12.090	73,8
5.	Grad Otok	7.924	7.755	6.343	81,8
6.	Općina Andrijaševci	4.031	4.249	4.075	95,9
7.	Općina Babina Greda	4.205	4.262	3.572	83,8
8.	Općina Bogdanovci	3.167	2.366	1.960	82,8
9.	Općina Borovo	6.442	5.360	5.056	94,3
10.	Općina Bošnjaci	4.426	4.653	3.901	83,8
11.	Općina Cerna	4.742	4.990	4.595	92,1
12.	Općina Drenovci	7.202	7.424	5.174	69,7
13.	Općina Gradište	3.297	3.382	2.773	82,0
14.	Općina Gunja	5.176	5.033	3.732	74,2
15.	Općina Ivankovo	8.268	8.676	8.006	92,3
16.	Općina Jarmina	2.629	2.627	2.458	93,6
17.	Općina Lovas	2.231	1.579	1.214	76,9
18.	Općina Markušica	3.712	3.053	2.555	83,7
19.	Općina Negoslavci	1.682	1.466	1.463	99,8
20.	Općina Nijemci	6.965	5.998	4.705	78,4
21.	Općina Nuštar	6.612	5.862	5.793	98,8
22.	Općina Privlaka	3.501	3.776	2.954	78,2
23.	Općina Stari Jankovci	6.617	5.216	4.405	84,5
24.	Općina Štitar	-	-	2.129	-
25.	Općina Stari Mikanovci	3.400	3.387	2.956	87,3
26.	Općina Tompojevci	3.284	1.999	1.565	78,3
27.	Općina Tordinci	2.868	2.251	2.032	90,3
28.	Općina Tovarnik	4.240	3.335	2.775	83,2
29.	Općina Trpinja	7.672	6.466	5.572	86,2
30.	Općina Vođinci	2.099	2.113	1.966	93,0
31.	Općina Vrbanja	5.543	5.174	3.940	76,1
UKUPNO:		231.241	204.768	179.521	87,7

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Podaci o broju stanovnika prikupljeni Popisom 2011. godine ne mogu se neposredno uspoređivati s podacima Popisa 2001. godine, budući je u međuvremenu došlo do promjene u statističkoj definiciji ukupnog stanovništva.

Popis je izvršen u skladu s međunarodnim standardima te je unatoč tomu prikazan indeks usporedbe s prethodnim popisom. Iz prezentiranih podataka je razvidno znatno smanjenje ukupnog broja stanovnika od čak 12,3% u odnosu na stanje iz 2001. godine.

U svim gradovima i općinama bilježi se smanjenje broja stanovnika, te je ono najizraženije u općini Drenovci gdje je zabilježeno smanjenje 31,3%.

**STANOVNIŠTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
STARO 15 I VIŠE GODINA, PREMA SPOLU I
ZAVRŠENOJ ŠKOLI, POPIS 2011.**

Tablica br. 2

STUPANJ OBRAZOVANJA/VRSTA ŠKOLA	UKUPNO (starije od 15 godina)	S P O L		struktura %
		muški	ženski	
UKUPNO	149.070	71.128	77.942	100,0
BEZ ŠKOLE	5.187	871	4.316	3.5
1-3 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	1.474	379	1.095	1.0
4-7 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	8.813	3.014	5.799	5.9
OSNOVNA ŠKOLA	45.156	19.406	25.750	30.3
SREDNJE ŠKOLE ¹⁾ – UKUPNO	74.176	40.471	33.705	49.7
VISOKO OBRAZOVANJE- UKUPNO	14.089	6.897	7.192	9.5
- STRUČNI STUDIJ ²⁾	6.403	3.076	3.327	-
- SVEUČILIŠNI STUDIJ ³⁾	7.624	3.780	3.841	-
- DOKTORAT	65	41	24	-
NEPOZNATO	175	90	85	0.1

1) Obuhvaćene su sve srednje škole

2) Obuhvaćene su sve više škole, (VI) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni.

3) Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij

Izvor: Državni zavod za statistiku

Kao što je i razvidno iz tabelarnog pregleda u Županiji evidentirano je 5.188 osoba bez škole što predstavlja 3,7 % stanovništva starijeg od 15 god. U odnosu na 2001 god. to je učešće smanjeno, 2001 god je ono bilo 5,3%. Nažalost, Županija i nadalje ima relativno više osoba bez škole nego prosječno u državi budući je to učešće u RH u 2011 god. 1,7%. U posljednjih 10 god. povećao se broj stanovnika sa završenom srednjim te visokim obrazovanjem. Unatoč povećanju broja stanovnika sa završenim srednjim i visokim obrazovanjem, Županija i nadalje zaostaje za prosjekom RH. Naime u Županiji je 49,7% stanovništva sa završenom srednjom školom dok je na razini RH to učešće 52,6%. Što se tiče onih sa završenim visokim stupnjem obrazovanja, Županija znatno zaostaje za prosjekom RH budući je učešće visokoobrazovanih 9,5%, a na razini države je 16,4%.

Napominjemo kako po metodologiji (stanovništvo staro 10 i više godina) u Županiji je nepismenih 2583 odnosno 1,6%, dok je u RH 32032 nepismenih ili 0,8%.

VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Stanje površina po katastarskim kulturama po gradovima i općinama za 2014. godinu

Tablica br. 3

Re d br.	Naziv grada ili općine	UKUPNA POVRŠINA (ha)	PODJELA PO KULTURAMA							
			oranice ha	voćnjaci ha	vinogradi ha	livade ha	pašnjaci ha	šume ha	trstici ha	neplodno ha
1.	VUKOVAR	10.021	5.749	73	295	27	283	1.300	63	2.231
2.	VINKOVCI	6.420	1.599	184	21	54	27	2.629	0	1.906
3.	ŽUPANJA	5.005	2.387	34	0	29	116	1.460	0	979
4.	ILOK	12.891	6.144	157	1.192	80	508	3.290	23	1.497
5.	OTOK	13.634	6.065	47	0	16	176	6.258	0	1.072
6.	ANDRIJAŠEVCI	3.961	2.641	57	1	1	4	756	0	501
7.	BABINA GREDA	8.018	4.833	128	0	165	351	1.428	0	1.113
8.	BOROVO	2.813	1.785	23	29	0	198	274	0	504
9.	BOGDANOVCI	5.176	4.144	64	42	5	158	429	17	317
10.	BOŠNJACI	9.496	4.802	68	0	34	85	3.590	0	917
11.	CERNA	6.924	3.561	29	0	98	47	2.495	0	694
12.	DRENOVCI	20.002	9.185	78	0	36	240	8.564	0	1.899
13.	GRADIŠTE	5.761	3.632	92	1	54	48	1.375	0	559
14.	GUNJA	3.106	1.777	22	0	34	21	683	0	569
15.	IVANKOVO	10.335	6.730	592	13	53	117	1.854	8	976
16.	JARMINA	1.294	1.035	108	3	0	11	0	0	137
17.	MARKUŠICA	7.345	6.097	60	4	53	254	330	15	532
18.	LOVAS	4.252	3.179	42	174	0	123	234	3	497
19.	NEGOSLAVCI	2.121	1.857	15	10	0	20	7	64	148
20.	NIJEMCI	22.468	9.772	103	34	14	111	10.724	0	1.710
21.	NUŠTAR	4.334	3.423	87	16	26	37	269	33	443
22.	PRIVLAKA	5.240	2.933	11	0	3	35	1.875	0	383
23.	STARI JANKOVCI	9.515	6.020	28	24	26	112	2.577	1	728
24.	STARI MIKANOVCI	5.450	2.171	54	10	7	166	2.675	0	367
25.	ŠTITAR	4.012	1.851	51	0	74	177	1.307	0	552
26.	TOMPOJEVCI	7.217	5.205	37	51	0	86	1.186	228	424
27.	TORDINCI	5.017	3.864	14	14	0	108	528	0	489
28.	TOVARNIK	6.456	5.389	86	49	26	79	302	6	520
29.	TRPINJA	11.800	9.900	119	43	16	451	320	0	951
30.	VOĐINCI	2.127	1.443	29	6	1	41	420	0	187
31.	VRBANJA	19.098	7.454	40	0	16	68	10.246	45	1.229
	UKUPNO	241.309	136.627	2.532	2.032	948	4.258	69.385	496	25.031

Izvor: Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Vukovar

2.3. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana

Poljoprivreda je jedan od najznačajnijih segmenata ukupnog gospodarstva Vukovarsko-srijemske Županije i upravo iz tog razloga, u ovom dokumentu se razmatra zasebno od drugih grana i djelatnosti.

Budući da se i Skupštini Vukovarsko-srijemske županije podnosi posebno izvješće o stanju, trendovima i perspektivama poljoprivrede kao gospodarske grane u Županiji, u okviru ove informacije navest ćemo samo najznačajnije podatke i trendove koji su se događali tijekom 2014. godine.

Poljoprivreda kao strateška grana gospodarstva ima važnu ulogu u svakom razvijenom gospodarstvu, pa tako i u gospodarstvu RH. Posebno je važan njezin utjecaj na okoliš, ali i na druge gospodarske djelatnosti, prije svega na prehrambeno prerađivačku industriju, turizam te na trgovinu, energetiku, promet, kemijsku industriju i mnoge druge.

Nažalost, i 2014. godina je potvrdila da su hrvatska poljoprivreda i hrvatsko selo u ozbiljnoj krizi. Izloženost nemilosrdnom tržištu bez ikakvih mehanizama koji mogu pridonijeti boljem pozicioniranju, uspješnijoj proizvodnji i trženju dovodi mnoge poduzetnike iz ove branše u tešku materijalnu situaciju.

S druge strane, učestale vremenske neprilike sve snažnije izlažu primarnu poljoprivrednu proizvodnju rizicima koje je teško, u pravilu nemoguće izbjeći pa su štete postale svakodnevica. Ukupne štete od elementarnih nepogoda u zadnjih 20 godina kreću se od 400 milijuna pa do 4 milijarde kuna i uvijek najznačajnije stradava primarna poljoprivredna proizvodnja i seoski prostor. Tako je i u našoj Županiji.

Iako je dobro znano da su problemi velike većine naših poljoprivrednih gospodarstava nedostatne aktivnosti i relativno mali dohodak poljoprivrednog gospodarstva a k tome i razina znanja, dobna struktura, sposobnost i organiziranost poljoprivrednika i poljoprivrednih gospodarstava, što za posljedicu između ostaloga ima i slabu pregovaračku poziciju primarnih proizvođača.

Izostanak investicija, uzrokovan među inim i sporim usklađenjem s nacionalnim i EU zakonodavstvom, bitno je utjecao na mogućnost najuspješnijeg korištenja postojećih potencijala, kako proizvodnih pogona tako i tla i voda, te je pored ostaloga bio uzrokom prespore promjene strukture proizvodnje pa posljedično i zadržavanja niske razine aktivnosti i dohodovnosti.

Poljoprivredna proizvodnja u RH je organizirana na način da se svi proizvođači koji žele biti u sustavu poljoprivrednih potpora moraju upisati u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava pri Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

U RH je takvih **gospodarstava 186.333**, a od toga broja u **Vukovarsko-srijemskoj županiji 5,1% ili 9.675 gospodarstava**.

U strukturi prevladavaju mala i srednja gospodarstva s površinom do 10 hektara, kojih je u postocima 78%, a obrađuju svega 13% poljoprivrednih površina .

Prema tipu poljoprivrednog gospodarstva u 2014. godini je poslovalo 9.167 obiteljskih gospodarstava, 301 poljoprivredni obrt, 143 trgovačka društva, 50 zadruga i 14 subjekata ostalih oblika organiziranja.

Ukupne **poljoprivredne površine** u Županiji su **146.893 hektara** od čega su 93,01% oranice, 2,90% pašnjaci, 0,65% livade, 1,38% vinogradi, te ,72% voćnjaci. U **strukturi ratarske proizvodnje** u 2014. godini najzastupljenije kulture su bile pšenica koja je bila zasijana na 32.298 ha (25,77%), kukuruz – 25.629 ha (20,45%), soja – 20.909 ha (16,69%), suncokret – 12.827 ha (10,24%) i šećerna repa – 8.218 ha (6,56%).

U Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2014. godini otkupljeno je količinski **1.074 tone različitih vrsta poljoprivrednih roba**, a ukupna **vrijednost tih roba** bez poticaja i bez PDV-a, po tržišnim cijenama je iznosila oko **763 mil. kuna**.

Povrće se u 2014. godini proizvodilo na **1.941 hektaru**, a najzastupljenije kulture su bile – grašak (360 ha), krumpir konzumni (307 ha), luk (305 ha), grah (165 ha) kukuruz šećerac (162 ha), lubenice (152 ha), kupus (83 ha), mrkva (54 ha), paprika (30 ha), luk češnjak (16 ha) i dr.

Voćarska proizvodnja bila je organizirana na **1.512 hektara**, a najzastupljenije voćarske kulture su bile jabuka (453 ha), višnja (309 ha), šljiva (306 ha) itd.

Proizvodnja voća i povrća u Županiji ima stalne trendove rasta posljednjih godina, pa je tako u posljednjih deset godina zasađeno oko 900 hektara novih nasada.

Ovakvi trendovi predstavljaju ozbiljan proizvodni i gospodarski potencijal jer se radi o robama koje su istovremeno i trgovačka roba i sirovina za prerađivačku industriju.

Izgradnja logističkih kapaciteta za skladištenje, prihvat, sortiranje, pakiranje i daljnju distribuciju nameće se kao imperativ, ali i kao prilika za realizaciju novih investicijskih projekata, osobito ako se zna da se kroz različite oblike potpora iz EU fondova mogu priskrbiti značajna bespovratna financijska sredstva za ove namjene.

Proizvodnja vinskih sorti grožđa u 2014. godina je organizirana na **1.585 ha**, od koji je 930 hektara u posjedu OPG-a, a 655 ha u posjedu trgovačkih društava.

Godišnja proizvodnja vina u Županiji za 2014. g. se procjenjuje na oko **5,5 mil. litara vina**, a instalirani **podrumski kapaciteti na 15 mil. litara**.

Proizvodnja stolnog grožđa u Vukovarsko-srijemskoj Županiji je slabo zastupljena i odvijala se na tek 10-ak hektara.

Ukupno **isplaćene potpore za biljnu proizvodnju** za 2014. godinu iznosile su **265,1 mil. kuna**, dok je isplaćeni iznos za 2013. godinu bio 226,8 mil.kuna, a za 2012. godinu 252,0 mil. kuna.

O **značaju poljoprivrede** u okviru lokalnog, županijskog gospodarstva, najbolje govore i slijedeći pokazatelji iz 2014, godine:

- U VSŽ je registrirano 9.675 poljoprivrednih gospodarstava, odnosno 5,1% od ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava u RH,
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo su ostvarili 1,97 mlrd, kuna (15,6%) ukupnog prihoda poduzetnika obveznika poreza na dobit u Županiji,
- U ukupnom prihodu od poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u RH, Vukovarsko-srijemska županija sudjeluje sa 10,3%,
- Ove djelatnosti zapošljavaju u prosjeku oko 15% od ukupnog broja zaposlenih kod poduzetnika VSŽ koji su obveznici poreza na dobit,
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo je osnovna djelatnost za 300 obrta ili 13% ukupno registriranih obrta u Županiji;

Hrvatska poljoprivreda nažalost još uvijek **nije dovoljno konkurentna** u odnosu na poljoprivredu u EU, pa je jačanje konkurentnosti, inovativnost i primjena novih tehnologija imperativ koji stoji pred svim nositeljima i drugim subjektima uključenim u poljoprivrednu proizvodnju.

Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u RH strateški je dokument u kontekstu unaprijeđenja poljoprivredne proizvodnje, jačanja konkurentnosti poljoprivrede kao gospodarske grane, te racionalnijeg upravljanja vodnim resursima.

Realizacija ovog projekta predviđa da će se do 2020.-te godine u RH navodnjavati oko **65.000 hektara** poljoprivrednog zemljišta.

3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU

3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske

Financijska kriza koja je pogodila SAD 2008. godine koja je ubrzo prerasla u ekonomsku krizu globalnih razmjera, imala je ogroman utjecaj na gospodarstvo u Republici Hrvatskoj, u kojoj su nepovoljni gospodarski trendovi zabilježeni i u 2014. godini.

Rast svjetskog realnog BDP-a u 2014. godini iznosio je **3,4%**, a nositelji takvoga rasta bile su SAD, te gospodarstva zemalja u razvoju i zemalja s tržištima u nastajanju.

Za objektivno sagledavanje gospodarskog stanja u Republici Hrvatskoj osobito su bitni parametri i usporedbe sa zemljama Europske unije čija smo članica od srpnja 2013.godine.

Europska unija je 2014. godine zabilježila **rast BDP-a od 1,3%**, a nešto nižu stopu rasta **od 0,9%** ostvarile su **države europodručja**.

Realan rast gospodarske aktivnosti u 2014. godini ostvarile su gotovo sve zemlje Europske unije osim Italije i Hrvatske.

Najviše stope rasta ostvarile su pri tome zemlje Srednje i Istočne Europe, osobito Mađarska, Poljska i baltičke zemlje.

Velika Britanija je u 2014. godini ostvarila stopu rasta od **2,8%**, najvišu od 2008. g.

Gospodarski rast zemalja europodručja posljedica je rasta izvoza roba i usluga, u manjoj mjeri rasta osobne potrošnje, a vrlo važan faktor u tome kontekstu je bio i značajan pad cijena nafte krajem godine, te slabljenje eura.

Stopa nezaposlenosti u zemljama europodručja u 2014. godini se nakon šest godina povećavanja spustila na 11,6% (12% u 2013.g.), a osobito poboljšanje ovog pokazatelja se dogodilo u Mađarskoj, Portugalu i baltičkim zemljama.

U Grčkoj i Španjolskoj, unatoč smanjenju na godišnjoj razini, stopa nezaposlenosti je i dalje vrlo visoka, dok najnižu stopu nezaposlenosti imaju Njemačka i Austrija.

Stopa godišnje inflacije u europodručju 2014. godine iznosila je 0,4% (prethodne godine 1,3%) i to je znatno niže od ciljane razine od malo ispod 2%. Nastavak je to trenda započetog u 2012. godini, a dodatni poticaj istome bio je pad cijena nafte i drugih sirovina tijekom prošle godine.

Gospodarstvo SAD-a u 2014. godini je zabilježilo **rast od 2,4%**, nešto više nego prethodne godine, a isti je rezultat rasta osobne potrošnje i investicija, te pada potražnje za inozemnim finalnim proizvodima i smanjenim uvozom nafte. Stopa nezaposlenosti u SAD-u se u prosincu 2014. godine spustila na pred kriznu razinu i iznosila je 5,6%, dok je stopa inflacije iznosila 0,8%.

U Japanu je gospodarska aktivnost u 2014. godini **stagnirala**, dok je prethodnu godinu rasla po stopi 1,6%. Razlog usporavanja japanskog gospodarstva je provedba mjera fiskalne politike pri čemu je stopa PDV-a povećana sa 5 na 8%, što je dovelo do osjetnog smanjenja osobne potrošnje i porasta stope inflacije.

Ipak, zbog pada cijena sirove nafte, slabljenja jena i uz provedbu monetarnog stimulansa središnje banke, japansko gospodarstvo se nalazi u fazi brzog oporavka.

Zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju ostvarile su u prošloj godini gospodarski rast od 4,6%, što je četvrta godina uzastopnog usporavanja gospodarskog rasta i najniža razina od 2008. godine.

Rast gospodarstva u **Kini** je iznosio 7,4% (2013.g. bio je 7,8%), u **Indiji** 7,2% (2013.=6,9%), dok je u **Rusiji** zabilježen rast od tek 0,6% (2013.=1,3%).

Kina se suočava s problemima na tržištu nekretnina, koje je prijašnjih godina značajno generiralo rast gospodarske aktivnosti, Indija se bori sa visokom inflacijom (6,0%), dok na rusko gospodarstvo posebno negativan učinak ima pad cijena sirove nafte i drugih energenata.

Usporavanje rasta u odnosu na prethodne godine zamjetno je i u **zemljama Latinske Amerike** čiji je realni BDP porastao za 1,3%, nakon 2,9% u 2013.-oj godini.

Zemlje jugoistočne Europe osobito su zanimljive u smislu komparacije kada govorimo o gospodarstvu Republike Hrvatske.

Većina tih zemalja bilježi oporavak gospodarske aktivnosti tijekom 2014. godine, ali isti je usporen zbog strukturnih problema, visoke nezaposlenosti i naglašenog proračunskog manjka.

Stopa gospodarskog rasta u **Srbiji** iznosila je **1,8%** (2013.=2,6%) i posljedica je zastoja industrijske proizvodnje zbog poplava i preusmjerenja proračunskih sredstava za sanaciju nastalih šteta. Zbog problema sa javnim financijama Srbija je zaključila sporazum sa MMF-om o trogodišnjem aranžmanu vrijednosti oko 1 mlrd. eura i obvezu da se provedu reforme u javnim poduzećima i javnoj upravi, poboljša naplata poreza, te smanje plaće i mirovine.

Realna gospodarska aktivnost u **BiH** u 2014. godini povećala se za **1,3%** nakon 2,7% u prethodnoj godini. Problemi s kojim se susreće gospodarstvo BiH i koji su ograničavajući faktori u kontekstu gospodarskog oporavka jesu značajan pad industrijske proizvodnje, visoka nezaposlenost, negativan saldo robne razmjene i veliki proračunski manjak.

3.2. Makroekonomsko okruženje u Republici Hrvatskoj

Nepovoljni trendovi razvoja gospodarske aktivnosti započeti u drugoj polovini 2008. godine nastavili su se u Republici Hrvatskoj najvećim dijelom i tijekom 2014. g.

Promatra li se kretanje sezonski prilagođenog BDP-a po tromjesečjima, gospodarska aktivnost u RH u 2014.-oj je uglavnom stagnirala, a na **razini cijele godine BDP se smanjio za 0,4%**.

Bila je to šesta godina kontinuiranog pada gospodarske aktivnosti i u tome razdoblju realni BDP se kumulativno smanjio za oko 12,4%, a domaća potražnja za 19,7%.

Uzroci kontinuiranoga pada BDP-a su u činjenici da je gospodarski rast u godinama prije krize bio temeljen na rastu osobne potrošnje i u investicijama u fiksni kapital, a pozitivni pomaci koji su se dogodili na strani izvoza roba i usluga nisu bili dostatni da se neutralizira snažan pad domaće potražnje (potrošnja i investicije).

Zbog izostanka oporavka na tržištu rada, neizvjesnosti glede budućih gospodarskih kretanja i otplate kreditnih obveza iz prijašnjih razdoblja, realna **potrošnja kućanstava** se u 2014.-oj godini smanjila za 0,7%.

Potrošnja države koja je također godinama bila značajan generator gospodarskih aktivnosti, zbog uvedenih mjera u okviru procedure prekomjernog deficita, također je bitno smanjena u 2014.-oj godini i to za 1,9%.

Najveći doprinos daljnjoj stagnaciji gospodarstva, kao i prethodnih kriznih godina, dalo je **smanjenje bruto investicija u fiksni kapital, gdje je zabilježen pad od 4,0%**.

Smanjenje investicija u fiksni kapital u biti predstavlja pad bruto dodane vrijednosti u građevinarstvu koji je manjim dijelom rezultat izostanka privatnih ulaganja, a većim dijelom izostanka investicija javnog sektora koje su izostale, između ostalog, i zbog povlačenja dobiti javnih poduzeća s ciljem postizanja ušteda i poštivanja već spomenute procedure prekomjernog manjka.

Fizički obujam građevinskih radova u prošloj godini smanjen je za 6,6%.

Robnu razmjenu s inozemstvom u 2014. godini obilježio je rast izvoza koji je bio snažniji od rasta uvoza.

Izvoz roba i usluga intenziviran je tijekom 2014. godine i isti je **uglavnom rastao** (u odnosu na BDP dosegnuta je stopa od 46,5%), a generiran je pojačanom potražnjom iz inozemstva poglavito za robama široke potrošnje.

Isto tako, **rastao je i realni izvoz usluga**, prvenstveno iz **područja turizma**, a što se može vidjeti iz fizičkih pokazatelja noćenja i dolazaka stranih turista (kontinuirani rast, u 2014. godini **2,6% više** u odnosu na 2013.g.).

Ukupan se **robni izvoz** nakon blagog pada u prethodnoj godini, u 2014. godini povećao **za 7,9%** na godišnjoj razini i iznosio je **10,3 mlrd. EUR**.

Iako se domaća potražnja smanjila, **uvoz roba i usluga se povećao i to za 3,4%** na godišnjoj razini, te je iznosio **17,1 mlrd. EUR**.

Navedeni rast uvoza u korelaciji je sa rastom izvoza i uvoznih komponenti vezanih za taj rast.

Negativni saldo trgovinske razmjene od **6,8 mlrd. EUR** na godišnjoj razini za **2,7% je manji** u odnosu na prethodnu godinu, a razlozi smanjenja u osnovi leže u padu cijena energenata kojih je RH relativno veliki uvoznik, te poboljšanja salda u razmjeni pojedinih industrijskih proizvoda.

Kada je riječ o **uslužnom sektoru**, blagi rast gospodarske aktivnosti uočljiv je u djelatnostima trgovine, smještaja i prehrane, a pozitivni pomaci su također vezani uz rast turističkog sektora.

U **djelatnostima prijevoza** vidljiv je pad ukupnog putničkog prijevoza mjenog brojem prevezenih putnika za - **2,6%**, pri čemu je pad najizraženiji u željezničkom prijevozu i iznosio je - 10% u odnosu na prethodnu godinu. U zračnom, pomorskom i obalnom prijevozu zabilježen je rast uslijed povoljnih utjecaja sektoru turizma.

Što se tiče **prijevoza roba**, svuda se bilježi pad i u 2014.g. je ukupno prevezeno **6,1% manje roba** nego u prethodnoj godini (mjereno u tonama).

Fizički obujam industrijske proizvodnje je tijekom 2014.g. **porastao za 1,3%** u odnosu na prethodnu godinu i to je prva godina rasta od izbijanja krize. Ovom podatku najviše je pridonio oporavak gospodarske aktivnosti prerađivačke industrije koji je potaknut povećanom potražnjom iz inozemstva.

Pojedinačno gledano, rast je ostvaren u proizvodnji gume i plastike, kože, odjeće i proizvodnji farmaceutskih proizvoda, dok je pad zabilježen u proizvodnji duhanskih proizvoda, koksa i još nekih drugih proizvoda prerađivačke industrije.

Zaposlenost na razini države je u 2014. godini zabilježila **pad od 2%**, prvenstveno zbog snažnog administrativnog smanjenja broja zaposlenih krajem 2013. godine, kada je iz evidencije HZMO brisano 20.000 osoba.

Zaposlenost je inače tijekom godine značajno smanjena u sektoru građevinarstva, dok je stagnirala u djelatnostima industrije i trgovine, a što je i u skladu sa zabilježenim gospodarskim kretanjima u ovim djelatnostima.

Blagi rast broja zaposlenih je zabilježen u ugostiteljstvu, poslovanju s nekretninama, djelatnostima financijskog posredovanja i osiguranju.

Prema podacima FINA-e u Republici Hrvatskoj je tijekom 2014. godine **prosječno bilo zaposleno 1.342.149 osoba** (u 2013. godini 1.364.298).

Od navedenog broja **kod poduzetnika** (obveznici predaje godišnjih izvješća) je radilo **830.116 osoba**, dakle tek **61,8% ukupno zaposlenih**.

Broj nezaposlenih osoba u 2014. godini zamjetno se smanjio na godišnjoj razini (4,9%), prvi puta nakon izbijanja krize i u prosjeku u RH tijekom 2014. godine bilo je **nezaposleno 328.187 osoba**, a konkretno na dan 31.12.2014. u evidenciji HZZ-a bilo je evidentirano **316.763 nezaposlene osobe**.

Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u 2014. godini smanjila se na 19,6% (sa 20,2% u 2013. godini), dok se međunarodno usporediva anketna stopa nezaposlenosti zadržala na prosječnoj razini od **17,3%**.

Krajem 2014. godine broj nezaposlenih osoba je bio za **46.000 manji** nego prethodne godine, a što je uglavnom posljedica brisanja osoba iz evidencije HZZ-a zbog ostalih razloga (porast 18,4%), odnosno zbog nepridržavanja zakonskih odredbi.

Također, smanjenje broja nezaposlenih je svakako dijelom i rezultat novog zapošljavanja, odnosno zasnivanja radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti, pa je tako oko **14.000 osoba više otišlo sa Zavoda** temeljem ove osnove u odnosu na priljev u evidenciju, ali ovdje je potrebno naglasiti da je od navedene brojke, **oko 13.000 osoba** otišlo sa Zavoda kroz mjeru **stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa**.

Nominalne bruto i neto plaće tek su neznatno porasle (0,2%) na razini cijele 2014. godine u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu se već treću godinu zaredom bilježi trend usporavanja rasta plaća. Pri tome je blagi rast plaća u privatnom sektoru (0,4%) neutraliziran jednakim smanjenjem plaća i javnim i državnim službama.

Realne bruto i neto plaće također su neznatno porasle (0,4%) zbog pozitivnog utjecaja inflacije od – 0,2%, što je za posljedicu imalo zaustavljanje višegodišnjeg trenda smanjivanja kupovne moći prosječne plaće.

Jačanje kupovne moći i negativna inflacija posljedica su smanjenja cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, te smanjenja cijena prehrambenih sirovina za gotovo 20%, što se bitno odrazilo na domaće potrošačke cijene, pogotovo kada se zna da u košarici za izračun indeksa potrošačkih cijena, prehrambeni proizvodi sudjeluju s 26,7%.

Usljed pada cijena energije (godišnji pad čak 8,2%), **značajno su pale i proizvođačke** cijene industrije na domaćem tržištu (za **3,4% krajem prosinca 2014.g.**).

Višegodišnji trend **pada cijena stambenih nekretnina** u RH nastavio se i u 2014. godini i to po godišnjoj stopi od 2,4%.

Kumulativni pad cijena stambenih nekretnina u RH, od 2008. godine do kraja 2014. godine iznosio je oko **29%**.

Nominalni tečaj kune prema euru u 2014. godini bio relativno stabilan s povremenim kolebanjima, da bi **na kraju godine iznosio 7,66 kuna** za jedan euro, što znači da je na razini godine **deprecirao za 0,3%**.

Dug opće države prema metodologiji ESA 2010 iznosio je na kraju 2014. godine **279,6 mlrd. kuna** ili **85% BDP-a**, što je za **13,4 mlrd. kuna**, odnosno **4,4% BDP-a više** u odnosu na kraj 2013. godine.

Nedostatak financijskih sredstava u proračunu financiran je uglavnom izdavanjem dugoročnih državnih obveznica, a osim ovog zaduživanja, povećanju javnog duga pridonijela je djelomično i deprecijacija kune prema euru i dolaru.

MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GOSPODARSTVA REPUBLIKE HRVATSKE

Tablica br. 4

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Površina (km ²)	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594
Broj stanovnika (mil.)	4,434	4,429	4,418	4,280	4,268	4,256	4,256
BDP (mil. HRK, tekuće cijene)	347.685	330.966	328.041	332.587	330.456	329.571	328.431
BDP po stanovniku (EUR)	10.856	10.181	10.191	10.453	10.300	10.225	10.114
BDP, realna godišnja stopa rasta (%)	2,1	-7,4	-1,7	-0,3	-2,2	-1,1	-0,4
Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena	6,1	2,4	1,1	2,3	3,4	2,2	-0,2
Izvoz – ukupno (EUR)	14,1	-25,9	12,8	-1,0	0,4	-0,4	7,9
Uvoz – ukupno (EUR)	18,9	-31,0	-5,4	-3,3	-0,7	1,9	3,4
Izvoz robe i usluga (% BDP-a)	38,5	34,5	37,8	40,5	41,7	43,1	46,5
Uvoz robe i usluga (%BDP-a)	46,5	38,2	38,1	40,9	41,2	42,6	44,3
Inozemni dug (mil. EUR, na kraju razdoblja)	40.590	45.600	46.908	46.397	45.297	45.958	46.664
Inozemni dug (%BDP-a)	84,3	101,1	104,2	103,7	103,0	105,6	108,4
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1EUR)	7,2232	7,3396	7,2862	7,4342	7,5173	7,5735	7,6300
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1USD)	4,9344	5,2804	5,5000	5,3435	5,8509	5,7059	5,7493
Dug opće države (% BDP-a)	38,9	48,0	57,0	63,7	69,2	80,8	85,1
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	8,5	9,2	11,6	13,7	15,9	17,3	17,3
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	48,6	48,2	46,5	44,8	43,2	42,1	43,3
Fizički opseg industrijske proizvodnje	1,6	-9,2	-1,4	-1,2	-5,5	-2,0	1,3
Fizički opseg građevinskih radova	11,8	-6,5	-15,9	-9,1	-11,8	-4,1	-6,6
Realni promet u trgovini na malo	-0,5	-15,3	-1,8	1,0	-4,3	-1,2	2,6
Noćenja turista	2,0	-1,0	2,6	7,0	4,0	3,3	2,6

Izvor: HNB, DZS

4. GOSPODARSTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

4.1 Strukturne karakteristike i usporedba gospodarstava Republike Hrvatske Vukovarsko – srijemske županije

Poduzetnici u RH tijekom 2014. godine su ostvarili **618,8 milijardi ukupnog prihoda**, dok su u isto vrijeme poduzetnici u **Vukovarsko – srijemskoj županiji ostvarili 12,6 milijardi ukupnog prihoda (tablica br. 5)**.

Vukovarsko-srijemska županija u ukupnim prihodima poduzetnika RH **participira sa 2,04%**.

Ukupni prihodi na razini države **rasli su 3,3%** na godišnjoj razini, dok su na razini **Županije porasli za 25,5% na godišnjoj razini**.

Radi objektivnosti ove analize moramo odmah naglasiti da je ovako veliki rast ukupnih prihoda kod poduzetnika Vukovarsko-srijemske Županije posljedica promjene sjedišta (u Vukovar) velikog gospodarskog subjekta Prvo plinarsko društvo d.o.o. čiji su ukupni prihodi u 2014. godini iznosili 2,88 mlrd. kuna i koji sa tim iznosom u ukupnim rashodima Županije participiraju sa 22,9%.

Sličan utjecaj, zbog istog gospodarskog subjekta se događa i na rashodovnoj strani, zbog čega su značajno porasli i ukupni rashodi promatranog razdoblja.

Kada bismo prihode (i rashode) PPD-a o.o.o. isključili iz analize dobili bismo podatak da je u Županiji ostvaren ukupan prihod u iznosu od 9,7 mlrd. kuna što se „poklapa“ s trendovima iz prethodnih godina kada je ukupan prihod poduzetnika u Županiji bio između 9,5 i 10,0 mlrd. kuna.

Temeljna razlika kada uspoređujemo strukturu ukupnog prihoda na razini RH i razini Županije jeste u tome što su na državnoj razini prihodi dijelom koncentrirani u dvije djelatnosti - prerađivačke industrije (25,6%) i trgovine na veliko i malo (33,7%), a potom se disperziraju na veći broj djelatnosti sa udjelom od 3,0 do 6,7%.

Ovakva struktura je više-manje bila i prethodnih godina, tako da za navedeno možemo reći da ima obilježje višegodišnjeg trenda.

U strukturi ukupnih prihoda gospodarstva Županije situacija je drugačija i prihodi su koncentrirani u četiri velike grupe prihoda, odnosno djelatnosti - prerađivačka industrija ponovo najviše participira u ukupnim prihodima (25,7%), potom slijede djelatnosti opskrbe el. energijom, plinom i parom (24,8%), trgovina na veliko i malo (22,2%), te djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (15,6%).

Od ostalih djelatnosti treba još spomenuti prihodi iz djelatnosti građevinarstva koji participiraju sa 5,1% u ukupnoj strukturi i koji već nekoliko godina za redom imaju tendenciju pada.

Za sve naprijed navedene djelatnosti treba naglasiti da su unatoč postotnom smanjenju u sudjelovanju u ukupnim prihodima, u apsolutnim iznosima ostvarili relativno zadovoljavajući rast koji nagovještuje gospodarski oporavak.

Ovaj rast je osobito važan kada govorimo o poljoprivredi, šumarstvu, prerađivačkoj industriji i građevinarstvu, djelatnostima koje u biti predstavljaju okosnicu domicilnog gospodarstva.

Kada se analizira broj zaposlenih na bazi sati rada i prosječne neto plaće zaposlenih kod poduzetnika koji su obveznici predaje godišnjih financijskih izvješća (tablica br. 9), može se konstatirati su trendovi na razini RH pozitivni – **zaposlenost na bazi sati rada je porasla za 1,8%, a prosječne plaće za 1,2%.**

Kod poduzetnika Vukovarsko-srijemske županije zaposlenost na bazi sati rada je **pala 0,8%, dok je prosječna neto plaća porasla 2,3%.**

Trendovi unutar pojedinih djelatnosti i na razini RH i na razini Županije su ostali nepromijenjeni u odnosu na prethodnu godinu, a ponovo treba naglasiti značajan pad zaposlenosti u građevinarstvu.

Iskazani pozitivni trendovi uočeni kod analize strukture prihoda, rashoda, zaposlenosti na bazi sati rada, te analize prosječnih plaća svakako ohrabruju u kontekstu oporavka i zaustavljanja dosadašnjih negativnih trendova, ali nažalost u postignutom obimu još uvijek ne mogu doprinijeti značajnijim promjenama na tržištu rada, a zbog niske akumulacije niti rastu osobne i javne potrošnje i značajnijem pokretanju novih investicijskih ciklusa.

Uzrok ovom stanju leži u činjenici da poduzetnici Županije još uvijek produciraju proizvode niže dodane vrijednosti, i to iz razloga što nije došlo do većih ulaganja u nove tehnologije kao osnovne pretpostavke stvaranju konkurentnih proizvoda s višom dodanom vrijednosti, te usluga za sve zahtjevnija tržišta.

Pomaka ipak ima i analizirajući trendove posljednjih godina, uočljive su pozitivne promjene u kojima prerađivačka industrija, usluge opskrbe energijom i poljoprivreda postupno povećavaju svoje udjele u ukupnim приходima, dok djelatnost trgovine u relativnim pokazateljima gledano, polako zaostaje za istima.

OSTVARENI UKUPNI PRIHOD PO DJELATNOSTIMA
prema podacima iz godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 5

iznosi u 000 kuna

Naziv djelatnosti	Šif. dj.	Republika Hrvatska				Vukovarsko-srijemska županija				Udjel županije u RH u %	
		2013.		2014.		2013.		2014.		2013.	2014.
		iznos	struktura u %	iznos	struktura u %	iznos	struktura u %	iznos	struktura u %		
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	19.095.676	3,2	19.085.133	3,0	1.920.754	19,1	1.967.143	15,6	10,1	10,3
Rudarstvo i vađenje	B	5.481.534	0,9	5.537.829	0,9	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	C	157.019.505	26,2	158.935.358	25,6	3.029.248	30,2	3.238.784	25,7	1,9	2,0
Opskrba el. energijom, plinom i parom	D	35.597.679	5,9	36.863.481	5,9	1.070.380	10,7	3.126.234	24,8	3,0	8,4
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	E	8.270.423	1,4	8.717.101	1,4	230.073	2,3	246.788	2,0	2,8	2,8
Građevinarstvo	F	39.780.863	6,6	41.597.998	6,7	596.593	5,9	637.664	5,1	1,5	1,3
Trgovina na veliko i malo	G	203.781.685	34,0	208.586.943	33,7	2.667.584	26,6	2.795.813	22,2	1,3	1,3
Prijevoz i skladištenje	H	27.981.931	4,7	30.465.077	4,9	191.794	1,9	233.445	1,8	0,7	0,8
Djelat. pružanja smještaja te priprema hrane	I	17.273.732	2,9	19.054.260	3,0	73.245	0,7	85.410	0,7	0,4	0,4
Informacije i komunikacije	J	26.626.981	4,4	27.373.620	4,4	41.294	0,4	48.903	0,4	0,1	0,2
Financijske djelatnosti i dj. osiguranja	K	5.631.811	1,0	7.119.939	1,1	7.728	0,1	7.864	0,1	0,1	0,1
Poslovanje nekretninama	L	10.802.423	1,8	10.445.202	1,7	13.212	0,1	15.565	0,1	0,4	0,1
Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	M	22.958.368	3,8	27.148.649	4,4	103.892	1,0	101.440	0,8	0,2	0,4
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	9.306.585	1,6	10.309.537	1,6	17.947	0,2	26.356	0,2	6,0	0,2
Javna uprava i obrana i obavezno soc. osiguranje	O	105.874	-	108.827	-	6.324	0,1	5.586	-	1,2	5,1
Obrazovanje	P	933.025	0,2	1.017.747	0,2	10.887	0,1	14.471	0,1	1,1	1,4
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Q	2.310.995	0,4	2.494.045	0,4	26.060	0,3	26.701	0,2	0,7	1,1
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	3.856.375	0,6	4.153.731	0,7	27.787	0,3	19.546	0,2	0,2	0,5
Ostale uslužne djelatnosti	S	2.382.236	0,4	2.495.611	0,4	4.764	-	5.454	-	-	0,2
Djel. kućanstava kao poslodavca	T	3	-	170	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato područje djelatnosti						-	-	-	-	-	-
UKUPNO		599.136.464	100,0	618.790.718	100,0	10.039.687	100,0	12.603.288	100,0	1,7	2,0

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**BROJ PODUZETNIKA I BROJ ZAPOSLENIH PO ŽUPANIJAMA
U 2014. GODINI**

Tablica br. 6

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		
	Broj	Udjel (u%)	Broj	Udjel (u%)	Indeks 2014/2013.
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.610	1,5	14.449	1,7	103,4
2. Brodsko-posavska	1.618	1,5	15.134	1,8	102,8
3. Dubrovačko-neretvanska	3.669	3,5	18.753	2,3	100,4
4. Grad Zagreb	34.336	32,9	332.111	40,0	100,7
5. Istarska	9.429	9,0	45.701	5,5	104,0
6. Karlovačka	1.912	1,8	15.209	1,8	102,2
7. Koprivničko-križevačka	1.434	1,4	15.389	1,9	100,6
8. Krapinsko-zagorska	1.765	1,7	17.638	2,1	106,8
9. Ličko-senjska	704	0,7	3.986	0,5	105,4
10. Međimurska	2.583	2,5	24.957	3,0	104,9
11. Osječko-baranjska	4.441	4,3	37.703	4,5	99,5
12. Požeško-slavonska	690	0,7	7.614	0,9	102,8
13. Primorsko-goranska	9.324	8,9	58.659	7,1	100,9
14. Sisačko-moslavačka	1.757	1,7	16.335	2,0	97,9
15. Splitsko-dalmatinska	11.766	11,3	69.489	8,4	103,0
16. Šibensko-kninska	2.107	2,0	11.543	1,4	104,1
17. Varaždinska	3.033	2,9	36.666	4,4	104,9
18. Virovitičko-podravska	874	0,8	6.759	0,8	100,4
19. Vukovarsko-srijemska	1.587	1,5	16.196	2,0	99,2
20. Zadarska	3.512	3,4	20.690	2,5	104,0
21. Zagrebačka	6.319	6,0	45.135	5,4	103,8
Ukupno RH	104.470	100,0	830.116	100,0	101,8

Izvor: Financijska agencija Zagreb

Kada govorimo o broju i raspoređenosti poduzetnika u RH, i dalje stoji konstatacija da je **prevelika koncentracija poduzetnika u gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji** i to je ujedno i jedna od značajnih karakteristika gospodarstva RH u cjelini.

U tom kontekstu zanimljivo je napomenuti da od ukupnog broja poduzetnika, njih čak 84,2% (87.968) sjedište imaju u gradovima, a tek 15,8% (16.502) u općinama, dakle u ruralnim područjima.

Od **830.116** zaposlenih (na bazi sati rada) kod poduzetnika RH čak 87,9% (729.627) radi u tvrtkama čije je sjedište u gradovima.

Neto plaća zaposlenih kod poduzetnika u gradovima iznosi 5.000,00 kuna, dok onih zaposlenih van gradova tek 3.988,00 kuna.

U apsolutnim pokazateljima iskazano, u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji posluje 38,9% od ukupnog broja poduzetnika RH, a još je indikativniji podatak da je kod tih poduzetnika zaposleno 45,4% od ukupnog broja zaposlenih.

Nadalje, po broju poduzetnika slijede Splitsko-dalmatinska županija (11,3%), Istarska (9,0%) te Primorsko-goranska (8,9%).

Slijedeću skupinu čine županije s udjelom broja poduzetnika u rasponu od 1,4% (Koprivničko-križevačka) do 4,3% (Osječko-baranjska), a 3 su županije s manje od 1,0% ukupnog broja poduzetnika (Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska i Ličko-senjska).

Raspoređenost broja poduzetnika po županijama očekivano prati jednako takva raspoređenost zaposlenih.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji broj zaposlenih na bazi sati rada obveznika poreza na dobit je **16.196** što je za **0,3% manje u odnosu na 2014. godini (16.248)**.

U ukupnom broju poduzetnika Republike Hrvatske Vukovarsko-srijemska županija participira s 1,5%, dok u ukupnoj zaposlenosti sudjeluje sa 2,0%.

Izneseni prikaz polarizacije hrvatskih poduzetnika i njihovih zaposlenih ublažava činjenica da se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta.

Poznato je da su sjedišta velikih javnih državnih tvrtki kao i većih kompanija u pravilu u gradu Zagrebu, pa se njihovi financijski rezultati te zaposleni evidentiraju upravo u gradu Zagrebu, a ne i u ostalim županijama gdje se poslovne aktivnosti stvarno i ostvaruju.

4.2. Osnovni financijski i komparativni pokazatelji stanja gospodarstva VSŽ

U Republici Hrvatskoj su na temelju Zakona o računovodstvu, (NN 109/07. i 54/13.) obveznici poreza na dobit dužni predavati svoje godišnje financijske izvještaje Financijskoj agenciji za statističke i druge potrebe te za javnu objavu, koji postaju dio Registra godišnjih financijskih izvještaja.

Registar godišnjih financijskih izvještaja je počeo raditi u 2003. godini i osnovan je, po uzoru na zemlje EU, kao središnji izvor informacija o uspješnosti poslovanja te o financijskom položaju pravnih i fizičkih osoba-obveznika poreza na dobit. S obzirom na važnost podataka koje sadrži, Registar je riznica informacija o poslovnim subjektima RH, a njegovim osnivanjem učinjen je još jedan korak dalje u procesu usklađivanja hrvatskog poslovnog i pravnog okruženja s onim Europske unije.

U Registru je evidentirano 104.470 godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika obveznika poreza na dobit bez banaka, osiguravajućih društava i drugih financijskih institucija, što je za 3.279 (3,2%) više nego prethodne godine. U analizi se daje detaljan uvid o poslovanju poduzetnika obveznika poreza na dobit i to po djelatnostima, prema veličini poduzetnika i prema oblicima vlasništva.

Financijski i drugi rezultati poslovanja poduzetnika temelj su svakog gospodarstva i pobuđuju zanimanje ne samo relevantnih čimbenika nego i ukupne javnosti. Analizom nije obuhvaćeno ukupno gospodarstvo, budući da poslovni subjekti – obrtnici koji nisu obveznici poreza na dobit, već su u sustavu poreza na dohodak, ne predaju svoje godišnje financijske izvještaje u Registar godišnjih financijskih izvješća tako da i nisu uključeni u analizu.

Cjelovita ocjena kvalitete gospodarstva zahtjeva kompleksniji prikaz koji bi sadržavao i analizu tehnološkog razvoja, razvoja i financiranja, stupnja suvremenosti proizvoda, odnosa prema znanstvenom i istraživačkom radu te niz drugih čimbenika. Pri korištenju ove Informacije valja imati u vidu i određena analitička ograničenja u vezi s iskazivanjem financijskih rezultata javnih i državnih poduzeća.

Naime, njihovi se financijski rezultati evidentiraju u mjestu njihova sjedišta tj. pribrajaju se Gradu Zagrebu, iako se gospodarska aktivnost takovih gospodarskih subjekata odvija i na područjima drugih teritorijalnih jedinica, što donekle ublažava postojeću regionalnu neusklađenost.

Isti je slučaj i s ostalim poduzetnicima koji posluju na više lokacija različitih od sjedišta kompanije. Međutim, navedena ograničenja ne umanjuju bitnije analitičku vrijednost ove komparativne analize, jer ona daje uvid u razvijenost Županije izraženo financijskim i drugim ostvarenjima u odnosu na razvijenost drugih županija te RH.

OSNOVNI FINANCIJSKI PODACI I ZAPOSLENOST U VSŽ I RH

Tablica br. 7

iznos u 000 kn

Red br.	POKAZATELJ	Republika Hrvatska		Index 14/13	Vukovarsko-srijemska županija		Index 14/13	Učešće Županije u RH u %	
		2013.	2014.		2013.	2014.		2013.	2014.
		1.	Ukupni prihodi		599.136.464	618.790.718		103,3	10.039.687
2.	Ukupni rashodi	591.214.851	604.883.657	102,3	10.013.867	12.603,551	125,9	1,7	2,1
3.	Dobit prije oporezivanja	33.895.625	39.146.980	115,5	328.478	547.525	166,7	1,0	1,4
4.	Gubitak prije oporezivanja	25.974.012	25.239.920	97,2	302.658	547.787	181,0	1,2	2,2
5.	Porez na dobit	3.848.556	4.152.989	107,9	35.971	52.595	146,2	1,0	1,3
6.	Dobit razdoblja	29.737.396	34.903.984	117,4	292.515	495.193	169,3	1,0	1,4
7.	Gubitak razdoblja	25.664.339	25.149.912	98,0	302.665	548.051	181,1	1,2	2,2
8.	Netto dobit razdoblja	4.073.057	9.754.071	239,5	-10.151	-52.858	520,7	-0,3	-0,5
9.	Prosječna mjesečna netto plaća (kn)	4.819	4.878	101,2	3.609	3.690	102,3	74,9	75,64
10.	Zaposleni	815.496	830.116	101,8	16.327	16.196	99,2	2,0	2,0

Izvor: Financijska agencija Zagreb

UKUPAN PRIHOD, DOBIT I GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA ŽUPANIJA U 2014. GODINI

Iznosi: mil. kn
Udjel: u %
Index: 2013.=100,0

Tablica br. 8

ŽUPANIJA	Ukupan prihod			Dobit nakon oporezivanja			Gubitak nakon oporezivanja			Konsol. fin. rez.
	iznos	udjel	index	iznos	udjel	index	iznos	udjel	index	
1. Bjelovarsko-bilogorska	6.884	1,11	100,3	245	0,70	109,8	127	0,51	81,8	118
2. Brodsko-posavska	7.105	1,15	98,8	263	0,75	90,9	308	1,23	70,8	-45
3. Dubrovačko-neretvanska	9.223	1,49	104,8	825	2,36	115,5	1.352	5,38	261,7	-527
4. Grad Zagreb	326.918	52,83	102,1	19.087	54,69	120,9	12.268	48,78	92,8	6.819
5. Istarska	28.515	4,61	108,4	2.498	7,16	133,4	1.838	7,31	106,5	660
6. Karlovačka	7.945	1,28	100,1	630	1,80	73,5	200	0,79	147,5	430
7. Koprivničko-križevačka	9.436	1,52	104,8	484	1,39	152,4	212	0,84	89,2	272
8. Krapinsko-zagorska	9.889	1,60	104,1	557	1,60	118,8	347	1,38	190,8	210
9. Ličko-senjska	1.669	0,27	105,1	77	0,22	112,1	54	0,21	121,1	24
10. Međimurska	11.219	1,81	103,8	614	1,76	113,6	197	0,78	106,3	417
11. Osječko-baranjska	24.023	3,88	102,3	1.244	3,56	168,0	1.173	4,66	63,0	71
12. Požeško-slavonska	3.227	0,52	100,5	153	0,44	110,0	100	0,40	102,6	53
13. Primorsko-goranska	32.377	5,23	102,6	1.687	4,83	111,9	1.310	5,21	130,8	377
14. Sisačko-moslavačka	8.717	1,41	100,7	220	0,63	83,4	641	2,55	112,9	-420
15. Splitsko-dalmatinska	38.909	6,29	103,1	2.313	6,63	98,0	1.610	6,40	77,9	703
16. Šibensko-kninska	6.123	0,99	96,5	288	0,82	70,9	388	1,54	115,0	-101
17. Varaždinska	21.111	3,41	103,8	920	2,64	111,9	678	2,70	152,5	242
18. Virovitičko-podravska	3.298	0,53	107,8	144	0,41	134,7	59	0,27	58,4	75
19. Vukovarsko-srijemska	12.603	2,04	125,5	495	1,42	169,3	548	2,18	181,1	-53
20. Zadarska	11.355	1,83	103,1	613	1,76	85,2	748	2,97	98,1	-135
21. Zagrebačka	38.246	6,18	107,5	1.546	4,43	124,5	981	3,90	77,4	565
UKUPNO RH	618.791	100,00	103,3	34.904	100,00	117,4	25.150	100,00	98,0	9.754

Izvor: Financijska agencija Zagreb

ZAPOSLENI I NETTO PLAĆE PO DJELATNOSTIMA

Tablica br.9

Naziv djelatnosti	Šif. dj.	REPUBLIKA HRVATSKA					VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA				
		Broj poduzetnika	Broj zaposlenih		Iznos prosječne netto plaće u kn		Broj poduzetnika	Broj zaposlenih		Iznos prosječne netto plaće u kn	
			2014.	2013.	2014.	2013.		2014.	2014.	2013.	2014.
	0										
Fizičke osobe bez djelatnosti		192	34	52	3.441	4.102	1	0	0	2.486	2.394
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	2.960	28.605	27.657	4.662	4.581	157	2.486	2.394	4.315	4.354
Rudarstvo i vađenje	B	237	4.850	4.466	7.041	7.652					
Prerađivačka industrija	C	12.268	223.597	224.543	4.701	4.818	257	5.216	5.249	3.628	3.787
Opskrba elek. energ., plinom, parom i klimatizacija	D	776	15.045	14.616	7.389	7.577	33	211	195	5.110	5.824
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	E	721	21.049	21.140	4.908	5.208	23	843	853	4.627	4.537
Građevinarstvo	F	11.988	77.129	71.513	4.056	4.113	176	1.908	1.653	3.153	3.299
Trgovina na veliko i malo; pop. mot. vozila	G	26.260	179.126	178.645	4.428	4.511	417	3.522	3.492	3.008	3.039
Prijevoz i skladištenje	H	4.001	63.122	61.241	5.700	5.643	70	530	593	4.010	4.170
Djelatnost pružanja smještaja; te priprema i usluživanje hrane	I	7.772	48.658	53.982	4.234	4.297	79	359	413	2.472	2.537
Informacije i komunikacije	J	4.838	32.420	32.908	7.005	7.117	42	176	193	3.684	3.703
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	K	638	6.217	6.291	6.455	6.425	12	13	12	4.344	4.226
Poslovanje nekretninama	L	4.601	16.991	14.680	5.914	5.781	18	79	74	3.418	3.610
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	M	16.169	48.195	50.629	5.580	5.493	168	466	482	4.031	3.924
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	4.408	34.547	35.130	3.593	3.704	33	117	139	2.516	2.669
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	O	57	458	440	4.867	5.300	5	30	31	5.943	5.753
Obrazovanje	P	1.090	4.996	5.332	3.827	3.884	27	92	104	2.715	3.270
Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	Q	1.325	8.692	9.308	4.778	4.752	30	181	219	3.531	3.238
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	1.120	9.234	9.285	4.583	4.585	9	54	48	6.499	4.673
Ostale uslužne djelatnosti	S	3.048	7.959	8.257	3.635	3.644	30	44	52	2.328	2.400
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca	T	1	4	1		984	-	-	-	-	-
		104.470	815.496	830.116	4.819	4.878	1.587	16.327	16.196	3.608	3.690

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**INVESTICIJE PODUZETNIKA U DUGOTRAJNU IMOVINU U 2014. GODINI
PREMA SJEDIŠTU INVESTITORA PO ŽUPANIJAMA**

Tablica br. 10

ŽUPANIJA	Poduzetnici investitori		Investicije		
	Broj poduzetnika investitora	Udjel u broju poduzetnika županije u %	Investicije u mil. kuna	Udjel u ukupnim investicijama RH u %	Index 2013.=100,0
1. Bjelovarsko-bilogorska	280	1,4	222	0,6	103,9
2. Brodsko-posavska	312	1,5	616	1,7	130,0
3. Dubrovačko-neretvanska	618	3,0	593	1,7	107,6
4. Grad Zagreb	7.024	34,3	18.859	53,6	88,7
5. Istarska	1.912	9,3	1.874	5,3	90,9
6. Karlovačka	403	2,0	405	1,2	60,8
7. Koprivničko-križevačka	325	1,6	309	0,9	117,8
8. Krapinsko-zagorska	491	2,4	538	1,5	132,0
9. Ličko-senjska	139	0,7	98	0,3	45,5
10. Međimurska	560	2,7	575	1,6	97,3
11. Osječko-baranjska	742	3,6	1.796	5,1	93,0
12. Požeško-slavonska	110	0,5	306	0,9	170,3
13. Primorsko-goranska	2.064	10,1	2.827	8,0	119,2
14. Sisačko-moslavačka	299	1,5	466	1,3	120,8
15. Splitsko-dalmatinska	1.837	9,0	1.566	4,5	77,1
16. Šibensko-kninska	223	1,1	368	1,0	122,2
17. Varaždinska	792	3,9	776	2,2	79,7
18. Virovitičko-podravska	128	0,6	198	0,6	123,4
19. Vukovarsko-srijemska	261	1,3	187	0,5	48,9
20. Zadarska	667	3,3	1.188	3,4	120,1
21. Zagrebačka	1.306	6,4	1.418	4,0	96,7
UKUPNO RH	20.493	100,0	35.185	100,0	92,9

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**UDJEL BROJA PODUZETNIKA KOJI SU POSLOVALI S DOBITI I ONIH KOJI SU POSLOVALI S GUBITKOM
U UKUPNOM BROJU PODUZETNIKA ŽUPANIJE U 2014. GODINI**

Tablica br. 11

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika	Poduzetnici s dobiti		Poduzetnici s gubitkom	
		Broj	Udjel u broju poduzetnika u županiji u %	Broj	Udjel u broju poduzetnika u županiji u %
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.610	1.144	71,1	466	28,9
2. Brodsko-posavska	1.618	1.128	69,7	490	30,3
3. Dubrovačko-neretvanska	3.669	2.224	60,6	1.445	39,4
4. Grad Zagreb	34.336	21.996	64,1	12.340	35,9
5. Istarska	9.429	4.959	52,6	4.470	47,4
6. Karlovačka	1.912	1.151	60,2	761	39,8
7. Koprivničko-križevačka	1.434	978	68,2	456	31,8
8. Krapinsko-zagorska	1.765	1.229	69,6	536	30,4
9. Ličko-senjska	704	443	62,9	261	37,1
10. Međimurska	2.583	1.891	73,2	692	26,8
11. Osječko-baranjska	4.441	2.720	61,2	1.721	38,8
12. Požeško-slavonska	690	446	64,6	244	35,4
13. Primorsko-goranska	9.324	5.560	59,6	3.764	40,4
14. Sisačko-moslavačka	1.757	1.109	63,1	648	36,9
15. Splitsko-dalmatinska	11.766	7.082	60,2	4.684	39,8
16. Šibensko-kninska	2.107	1.149	54,5	958	45,5
17. Varaždinska	3.033	2.011	66,3	1.022	33,7
18. Virovitičko-podravska	874	571	65,3	303	34,7
19. Vukovarsko-srijemska	1.587	1.111	70,0	476	30,0
20. Zadarska	3.512	2.027	57,7	1.485	42,3
21. Zagrebačka	6.319	4.466	70,7	1.853	29,3
Ukupno RH	104.470	65.395	62,6	39.075	37,4

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**OSNOVNI FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
PO GRADOVIMA I OPĆINAMA**

Tablica br. 12

Grad Općina	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja		Neto dobit	
	Broj	Rang	Broj	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang
Andrijaševci	15	413	371	185	272.699	147	7.658	194	280	438	7.378	130
Babina Greda	25	321	117	350	33.035	415	1.355	392	421	412	935	277
Bogdanovci	6	527	36	489	18.125	478	799	444	46	524	753	291
Borovo	15	413	82	403	95.886	265	2.309	345	9.220	135	-6.911	499
Bošnjaci	11	469	29	507	15.386	490	537	470	93.777	28	-93.240	548
Cerna	32	279	366	187	151.986	204	10.567	169	335	423	10.232	110
Drenovci	25	321	66	436	44.607	373	733	449	2.344	259	-1.610	457
Gradište	18	389	78	413	34.205	411	1.597	383	264	444	1.333	254
Gunja	22	345	99	376	30.377	420	3.294	297	126	492	3.168	193
Ilok	56	200	852	105	260.524	154	6.501	226	11.614	123	-5.113	490
Ivankovo	33	273	169	291	156.555	201	17.145	135	3.697	213	13.448	93
Jarmina	6	527	13	537	3.320	543	22	549	238	450	-216	407
Lovas	12	457	81	407	49.270	361	576	464	279	439	298	345
Markušica	5	540	18	530	3.881	538	65	543	189	465	-124	402
Negoslavci	5	540	36	489	21.974	454	646	457	0	547	646	302
Nijemci	15	413	69	432	239.342	165	6.897	208	15	536	6.883	133
Nuštar	50	213	213	263	101.898	258	5.456	245	8.125	144	-2.669	472
Otok	38	255	108	360	42.868	378	589	462	82	508	507	319
Privlaka	10	479	40	481	16.187	486	44	546	495	394	-451	421
Stari Jankovci	21	357	137	328	66.865	320	1.126	411	5.195	181	-4.069	484
Stari Mikanovci	9	497	60	447	38.386	393	3.404	296	61	513	3.343	185
Štitar	14	431	108	360	35.529	403	3.222	300	57	517	3.165	195
Tompojevci	10	479	28	509	15.732	489	734	448	0	547	734	295
Tordinci	19	373	118	349	72.964	305	2.092	357	2.444	252	-352	414
Tovarnik	15	413	122	344	77.932	292	2.824	316	242	448	2.583	209
Trpinja	12	457	136	330	121.361	234	4.240	267	329	424	3.911	176
Vinkovci	507	26	6.664	17	3.517.005	22	106.297	34	80.388	33	25.910	53
Vođinci	7	521	43	475	7.816	519	250	508	138	486	112	369
Vrbanja	21	357	94	385	65.251	326	7.149	202	421	411	6.728	135
Vukovar	408	35	4.101	26	5.197.028	13	254.170	15	147.399	19	106.771	15
Županja	145	84	1.742	58	1.795.295	37	42.891	62	179.829	15	-136.938	550
UKUPNO	1.587	17	16.196	13	12.603.288	8	495.193	13	548.051	11	-52.858	17

Izvor: Financijska agencija Zagreb

POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZETNIKA PO ŽUPANIJAMA U 2014. GODINI

Tablica br. 13

ŽUPANIJA	Ukupni prihodi po zaposlenom (u kunama)	Neto dobit ili gubitak po zaposlenom (u kn)	Ekonomičnost poslovanja (koeficijent)	Rentabilnost prometa neto (u %)	Rentabilnost ukupne imovine neto (u %)	Rentabilnost vlastitog kapitala (u%)
1. Bjelovarsko-bilogorska	476.458	8.160	102,3	1,7	1,6	4,7
2. Brodsko-posavska	469.490	-3.005	99,9	-0,6	-0,5	-2,5
3. Dubrovačko-neretvanska	491.806	-28.113	95,4	-5,7	-2,3	-6,9
4. Grad Zagreb	984.362	20.534	102,9	2,1	1,1	2,7
5. Istarska	623.948	14.444	103,3	2,3	1,0	2,6
6. Karlovačka	522.390	28.280	106,9	5,4	4,2	9,1
7. Koprivničko-križevačka	613.179	17.669	103,4	2,9	2,6	6,8
8. Krapinsko-zagorska	560.667	11.886	102,8	2,1	2,0	6,6
9. Ličko-senjska	418.627	5.957	102,2	1,4	0,7	2,5
10. Međimurska	449.523	16.695	104,4	3,7	3,3	7,8
11. Osječko-baranjska	637.174	1.887	100,6	0,3	0,2	0,9
12. Požeško-slavonska	423.830	7.023	102,1	1,7	1,1	4,9
13. Primorsko-goranska	551.946	6.421	102,0	1,2	0,7	2,5
14. Sisačko-moslavačka	533.620	-25.738	95,7	-4,8	-4,8	-15,1
15. Splitsko-dalmatinska	559.925	10.121	102,6	1,8	1,0	4,1
16. Šibensko-kninska	530.451	-8.710	98,9	-1,6	-0,7	-3,1
17. Varaždinska	575.777	6.593	101,7	1,1	1,0	3,0
18. Virovitičko-podravska	487.890	11.108	102,9	2,3	1,6	4,8
19. Vukovarsko-srijemska	778.173	-3.264	100,0	-0,4	-0,4	-1,1
20. Zadarska	548.804	-6.522	99,4	-1,2	-0,6	-2,6
21. Zagrebačka	847.359	12.510	102,1	1,5	1,3	3,7
UKUPNO HRVATSKA	745.427	11.750	102,3	1,6	0,9	2,5

Izvor: Financijska agencija Zagreb

OSTVARENI UKUPNI PRIHOD U 2014. GODINI (prema oblicima vlasništva) - RH
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 14

REPUBLIKA HRVATSKA		
	<i>Ukupni prihodi u mil. kuna</i>	<i>Struktura ukupnog prihoda u %</i>
UKUPNO	618.791	100,00
Državno	60.083	9,7
Privatno	481.880	77,9
Zadružno	1.241	0,2
Mješovito	75.586	12,2

Izvor: Financijska agencija Zagreb

OSTVARENI UKUPNI PRIHOD U 2014. GODINI (prema veličini poduzetnika)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 15

Poduzetnici	UKUPNI PRIHOD u 000 kuna		STRUKTURA UKUPNOG PRIHODA u %		%- UKUPNI PRIHOD ŽUPANIJE U RH
	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	
Svi	618.791	12.603	100,0	100,0	1,6
Mali	215.807	5.750	34,9	45,6	2,7
Srednji	112.320	2.914	18,1	23,2	2,6
Veliki	290.664	3.939	47,0	31,2	1,4

iznosi u mil . kuna
udjeli u %

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PRVIH PET PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
PREMA VELIČINI UKUPNOG PRIHODA U 2014.**

Tablica br. 16

iznosi u tisućama kuna

R.B.	NAZIV PODUZETNIKA	SJEDIŠTE PODUZETNIKA	UKUPAN PRIHOD	OCJENA FINANCIJSKOG REJTINGA
1.	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO D,O,O,	VUKOVAR	2.884.136	5
2.	PIK VINKOVCI D.D.	VINKOVCI	600.932	5
3.	SLADORANA D.O.O.	ŽUPANJA	557.656	6
4.	BOSO D.O.O.	VINKOVCI	491.384	5
5.	VUPIK D.D.	VUKOVAR	426.406	6

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**BROJ PODUZETNIKA U 2014. GODINI
(prema veličini poduzetnika, prema kriterijima EU)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja**

Tablica br. 17

Poduzetnici	BROJ PODUZETNIKA		STRUKTURA PODUZETNIKA U %		% - PODUZETNIKA ŽUPANIJE U RH
	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	
Svi	104.470	1.587	100,0	100,0	1,5
Mikro	93.274	1.343	89,3	84,6	1,4
Mali	9.566	203	9,1	12,8	2,1
Srednji	1.322	33	1,3	2,1	2,5
Veliki	308	8	0,3	0,5	2,6

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**BROJ ZAPOSLENIH I PROSJEČNA MJESEČNA PLAĆA ZAPOSLENIH
KOD PODUZETNIKA U 2013. I 2014. GODINI PO ŽUPANIJAMA**

Tablica br. 18

R.B.	Županija	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih u 2013.	Broj zaposlenih u 2014.	Prosječna mjesečna plaća u 2013.	Prosječna mjesečna plaća u 2014.
1.	Bjelovarsko-bilogorska	1.610	13.977	14.449	3.569	3.599
2.	Brodsko-posavska	1.618	14.721	15.134	4.355	4.388
3.	Dubrovačko-neretvanska	3.669	18.684	18.753	4.624	4.920
4.	Grad Zagreb	34.336	329.838	332.111	5.641	5.685
5.	Istarska	9.429	43.959	45.701	4.804	4.937
6.	Karlovačka	1.912	14.877	15.209	4.509	4.528
7.	Koprivničko-križevačka	1.434	15.304	15.389	4.353	4.351
8.	Krapinsko-zagorska	1.765	16.521	17.638	4.141	4.141
9.	Ličko-senjska	704	3.780	3.986	3.502	3.635
10.	Međimurska	2.583	23.789	24.957	3.846	3.922
11.	Osječko-baranjska	4.441	37.895	37.703	3.980	3.999
12.	Požeško-slavonska	690	7.407	7.614	3.798	3.804
13.	Primorsko-goranska	9.324	58.114	58.659	4.645	4.646
14.	Sisačko-moslavačka	1.757	16.682	16.335	4.016	4.045
15.	Splitsko-dalmatinska	11.766	67.440	69.489	4.127	4.319
16.	Šibensko-kninska	2.107	11.092	11.543	4.196	4.199
17.	Varaždinska	3.033	34.965	36.666	3.762	3.824
18.	Virovitičko-podravska	874	6.731	6.759	3.458	3.581
19.	Vukovarsko-srijemska	1.587	16.327	16.196	3.608	3.690
20.	Zadarska	3.512	19.902	20.690	4.469	4.499
21.	Zagrebačka	6.319	43.491	45.135	4.763	4.855
	Ukupno RH	104.470	815.496	830.116	4.819	4.878

Izvor: Financijska agencija Zagreb

PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA PO ZAPOSLENOM U 2014. GODINI - RH
(prema veličini poduzetnika)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 19

Poduzetnici	Republika Hrvatska
Svi	4.878
Mali	3.915
Srednji	5.149
Veliki	5.914

Izvor: Financijska agencija Zagreb

PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA PO ZAPOSLENOM U 2014. GODINI - RH
(prema oblicima vlasništva)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 20

Oblici vlasništva	Republika Hrvatska
Svi	4.878
Državno	6.234
Privatno	4.529
Zadružno	3.715
Mješovito	6.106

Izvor: Financijska agencija Zagreb

Poduzetnici su u svim županijama RH tijekom 2014. godine poslovali u vrlo teškim gospodarskim i društvenim uvjetima. Unatoč tome, u odnosu na 2013. godinu došlo je do povećanja ostvarenog ukupnog prihoda, a ovi trendovi vrijede i na razini RH i na razini Vukovarsko-srijemske županije.

Gospodarstvo Vukovarsko-srijemske županije je u 2014. godini ostvarilo **ukupan prihod** u iznosu od **12.603.288 tisuća kuna** što je **povećanje od 25,5%** u odnosu na 2013. godinu.

Ukupni rashodi tom razdoblju rasli su nešto brže (25,8%) i iznosili su **12.603.558 tisuća kuna**.

Dobit razdoblja ostvarena je u iznosu od **495,19 mil kuna**, a **gubitak** ostvaren u 2014. godini iznosi **548,05 mil. kuna**.
Neto gubitak, odnosno **negativan konsolidirani financijski rezultat iznosi 52,9 mil. kuna**.

Na razini države u 2014. godini ostvaren je ukupan prihod od **618, 8 mlrd. kuna**, što je povećanje od **3,35%** u odnosu na 2013. godinu.
Ukupni rashodi u 2014. godini iznose **604,9 mlrd. kuna** što je **povećanje od 2,3%**.

Dobit u RH ostvarena je u iznosu od **34,9 mlrd. kuna tj, 17,4% više u odnosu na prethodnu godinu**.

Gubitak u istom razdoblju iznosi **25,2 mlrd. kuna**, što predstavlja smanjenje od 2,0%. Podaci govore da je na razini države ostvarena dobit u 2014. godini bila veća od ostvarenih gubitaka, to znači da je ostvaren **pozitivan konsolidirani financijski rezultat u iznosu od 9,7 mlrd. kuna**.

U ukupnim rashodima poduzetnika troškovi za osoblje čine znatnu stavku, a uglavnom ih čine plaće i naknade materijalnih prava radnika.

Na razini RH **troškovi osoblja** kod poduzetnika (**79,7 mlrd. kuna**) su iznosili **13,2 %** u odnosu na ukupne rashode.

Tijekom 2014. godine plaće i naknade materijalnih prava radnika isplaćivale su se prema kolektivnim ugovorima, sporazumima i ugovorima o radu (tabela br. 9).

Prosječna mjesečna obračunata neto plaća po radniku u Županiji u 2014. godini iznosi **3.690 kuna**, što je za 2,27% više u odnosu na 2013. godinu, a istodobno, prosječna plaća u RH iznosi **4.778 kuna** (povećanje od 1,22%).

Prosječna plaća u županiji i nadalje zaostaje za republičkim prosjekom i to za 24,4% što nedvosmisleno ukazuje kako standard radnika Vukovarsko-srijemske županije uvelike zaostaje za standardom radnika na razini RH.

Najviša prosječna plaća u Županiji (djelatnosti koje najviše zapošljavaju) odnosi se na djelatnost opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (5.824 kuna), djelatnost opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda (4.537 kuna) te djelatnost poljoprivrede, lova, šumarstva i ribarstva (4.354 kuna). Najniže ostvarene plaće u 2013. godini su u djelatnosti pružanja smještaja, pripremi i usluživanju hrane (2.537 kuna), trgovini na veliko i malo (3.039 kuna) te građevinarstvu (3.299 kuna).

Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada u gospodarstvu-obveznika poreza na dobit Županije, u 2014. godini je **16.196**, što je **smanjenje od 0,3%** u odnosu na 2013. godinu, dok je na **razini RH taj broj povećan za 1,8%**.

U proteklih 10 godina u RH nešto manje od jedne trećine poduzetnika je poslovalo s gubitkom, a u 2014. godini taj udjel iznosi 37,4% (39.075), dok je s dobiti poslova 65.395 poduzetni ili 62,6% (tablica br. 11).

Od ukupno **1.587 poduzetnika** u županiji **1.111 ili 70%** ih je poslovalo s dobitkom, a **476 (30,0%) ih je poslovalo sa gubitkom**.

Na razini RH, 61.730 poduzetnika (61,0%) je poslovalo s dobitkom, a 39.461 (39,0%) sa gubitkom.

U Županiji **261 poduzetnik** (tabela br. 10), **investirao je u dugotrajnu imovinu 187 milijuna kuna**. U ukupnom broju na razini RH poduzetnici koji su investirali u dugotrajnu imovinu županija imaju udjel od 1,3%, no veći je problem ukupan iznos investicija koji je gotovo prepolovljen u odnosu na prethodnu godinu, a udjel Županije u ukupnim investicijama u RH iznosi svega 0,5%.

U dugotrajnu imovinu poduzetnici RH su u 2014. godini uložili 35,19 milijardi kuna, tj. 6% manje nego prethodne godine.

Kao i prethodnih godina, najviše su investirali poduzetnici Grada Zagreba koji su u 2014. godini investirali 53,6% ukupnih investicija u RH. Slijede poduzetnici Primorsko-goranske županije sa 8,0% udjela, Istarske županije sa 5,3% te poduzetnici iz Splitsko-dalmatinske županije sa 5,1% udjela u ukupnim investicijama RH.

Poslovanje se osim po financijskim rezultatima može ocjenjivati pomoću izvedenih pokazatelja (tablica br. 13).

Što se tiče pokazatelja **uspješnosti poslovanja** poduzetnika u RH ukupan prihod po zaposlenom **u RH** ostvaren je u iznosu od **745.427 kuna**, dok je u VS Županiji ostvaren u iznosu od **778.173 kuna**, što je za 4,4% više od prosjeka RH, a obrazloženje ovo podatka je u činjenici da je PPD Vukovar, koji ima velike prihode (i rashode istovremeno) preselio svoje sjedište u našu Županiju..

Prema pokazatelju produktivnosti rada mjerenom neto dobiti (dobit manje gubici) po zaposlenom u 2014. godini u 15 županija zabilježena je neto dobit, a u 6 neto gubitak po zaposlenom. Među njima je i **Vukovarsko-srijemska županija sa 3.264 kune neto gubitka po zaposlenome**.

Prema pokazatelju ukupne ekonomičnosti poslovanja, prihodi su bili veći od rashoda u 16 županija, a u 5 županija nije se uspješno poslovalo jer su rashodi nadvisili prihode. Najbolju ekonomičnost imali su poduzetnici u Karlovačkoj županiji koji su na 100 kuna rashoda ostvarili 106,9 kuna prihoda, a najlošije su poslovali poduzetnici Dubrovačko-neretvanske županije koji su na 100 kuna rashoda ostvarili svega 95,4 kuna prihoda. **U Vukovarsko-srijemskoj županiji je na 100 kuna rashoda ostvareno je 100,0 kuna prihoda**

Što se tiče **veličine poduzetnika** u Županiji je najviše malih poduzetnika i to 1.544 (97,3%), zatim slijede srednji 35 (2,2%) te svega 8 velikih poduzetnika (0,5%). Na razini RH je slična struktura, najviše je malih 102.895 (98,5%), srednjih 1.221 (1,2%) te velikih 354 (0,3%).

Glede ostvarenog ukupnog prihoda (tabela br.14), mali poduzetnici u Županiji su ostvarili 5,8 mlrd. kuna (46,0%), srednji 2,9 mlrd. kuna (23,0%) te veliki 3,9 mlrd. kuna (31,0%). Na razini RH veliki poduzetnici ostvarili su 290,7 mlrd. ukupnog prihoda (47,0%), gotovo polovinu cjelokupnog ukupnog prihoda, mali su ostvarili 215,8 mlrd. kuna (34,9%), a srednji 112,3 mlrd. kuna (18,1%).

4.3. Bruto domaći proizvod

BDP je glavni makroekonomski pokazatelj, odnosno mjerilo gospodarske aktivnosti neke zemlje u određenoj godini. BDP je vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih unutar jedne zemlje, a uključuje vrijednost dobara i usluga proizvedenih i pomoću inozemnih faktora, ali proizvedenih u zemlji.

Ova makroekonomska veličina uistinu najbolje odražava kretanja u gospodarstvu jedne zemlje te najvjerodostojnije pokazuje stupanj razvijenosti neke regije odnosno države u cjelini.

PREGLED BDP-a PO ŽUPANIJAMA OD 2007.-2012. GODINE

Tablica br. 21

Red br.	ŽUPANIJA	BDP/ST 2007.	BDP/ST 2008.	BDP/ST 2009.	BDP/ST 2010.	BDP/ST 2011.	BDP/ST 2012.	Indeks (2012) HR=100
1.	Zagrebačka	7.360	8.036	7.803	7.164	7.494	7.791	75,7
2.	Krapinsko-zagorska	7.144	7.377	6.576	6.085	6.196	6.246	60,7
3.	Sisačko-moslavačka	7.200	8.432	8.325	8.362	8.451	8.148	79,1
4.	Karlovačka	7.825	8.451	7.634	7.404	7.677	7.621	74,0
5.	Varaždinska	8.223	9.404	8.834	8.209	8.125	8.300	80,6
6.	Koprivničko-križevačka	9.142	9.730	9.371	8.086	8.318	9.156	88,9
7.	Bjelovarsko-bilogorska	6.691	8.255	7.677	6.720	6.901	6.879	66,8
8.	Primorsko-goranska	11.177	12.680	12.305	12.343	12.441	13.110	127,3
9.	Ličko-senjska	8.039	9.725	8.707	8.276	8.486	7.764	75,4
10.	Virovitičko-podravska	6.923	7.485	6.399	5.869	6.255	6.199	60,2
11.	Požeško-slavonska	6.505	6.750	6.229	6.053	6.102	6.101	59,2
12.	Brodsko-posavska	5.345	6.183	5.606	5.357	5.463	5.853	56,8
13.	Zadarska	7.980	9.051	8.388	8.182	7.978	8.169	79,3
14.	Osječko-baranjska	7.875	8.871	8.112	7.539	7.973	8.093	78,6
15.	Šibensko-kninska	7.799	8.156	7.239	7.887	7.754	7.869	76,4
16.	Vukovarsko-srijemska	5.756	6.647	5.974	5.521	5.744	5.996	58,2
17.	Splitsko-dalmatinska	8.003	8.422	7.952	8.072	7.604	7.875	76,5
18.	Istarska	12.463	13.195	12.810	12.897	12.602	12.677	123,1
19.	Dubrovačko-neretvanska	10.042	10.601	9.990	10.457	9.408	9.861	95,8
20.	Međimurska	7.581	8.960	8.349	7.885	8.171	8.436	81,9
21.	Grad Zagreb	16.766	18.554	17.814	18.648	18.414	18.506	179,7
	REPUBLIKA HRVATSKA	9.656	10.682	10.111	10.057	10.038	10.297	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku

*do 2010. god BDP izračunat je na bazi popisa stanovništva od 2001. god, dok za 2011. god izračunat je na bazi popisa od 2011. godine

Državni zavod za statistiku, mjerodavna je institucija za utvrđivanje domaćeg BDP-a, kao što je vidljivo iz tabelarnog pregleda, dati su pokazatelji za županije zaključni sa ostvarenim BDP-om u 2012. godini.

Kao i kod drugih sličnih analiza, uočljiv je je veliki raskorak u visini ostvarenog BDP, najrazvijeniji **Grad Zagreb ostvaruje BDP za 79,7% više** od državnog prosjeka, **Istarska županija za 23,1% više**, te **Primorsko-goranska koja ostvaruje BDP za 27,3% više** od državnog prosjeka. Sve ostale županije znatno zaostaju za republičkim prosjekom, a pogotovo za najrazvijenijim županijama, s tim da Vukovarsko-srijemska županija ostvaruje svega 58,2% republičkog prosjeka i po ovom pokazatelju VSŽ je na pretposljednem mjestu, a na zadnjem mjestu je Brodsko-posavska koja ostvaruje 56,8% republičkog prosjeka.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA RH, PROSTORNE JEDINICE ZA STATISTIKU 2. I 3. RAZINE U 2012. GODINI

Tablica br. 22

Prostorne jedinice za statistiku 2. i 3. razine, RH	BDP po stanovniku (EUR)	Index Hrvatska = 100
Republika Hrvatska	10.297	100,0
Kontinentalna Hrvatska	10.500	102,0
Vukovarsko-srijemska županija	5.996	58,2
Osječko-baranjska županija	8.093	78,6
Brodsko-posavska županija	5.853	56,8
Požeško-slavonska županija	6.101	59,3
Virovitičko-podravska županija	6.199	60,2
Bjelovarsko-bilogorska županija	6.879	66,8
Karlovačka županija	7.621	74,0
Sisačko-moslavačka županija	8.148	79,1
Grad Zagreb	18.506	179,7
Zagrebačka županija	7.791	75,7
Krapinsko-zagorska županija	6.246	60,7
Varaždinska županija	8.300	80,6
Koprivničko-križevačka županija	9.156	88,9
Međimurska županija	8.436	81,9
Jadranska Hrvatska	9.885	96,0
Primorsko-goranska županija	13.110	127,3
Ličko-senjska županija	7.764	75,4
Zadarska županija	8.169	79,3
Šibensko-kninska županija	7.869	76,4
Splitsko-dalmatinska županija	7.875	76,5
Istarska županija	12.677	123,1
Dubrovačko-neretvanska županija	9.861	95,8

Izvor:

Državni zavod za statistiku

Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku 2012. godine stupila je na snagu 1.siječnja 2013. Do 2013. god. glede podjele prostornih jedinica za statistiku 2. razine u RH postojale su tri statističke regije i to: Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska, Sjeverozapadna Hrvatska te Jadranska Hrvatska, a od 1.1.2013. postoje dvije statističke regije i to: Kontinentalna Hrvatska te Jadranska

Hrvatska. Županija je do 2013. god. bila u Panonskoj regiji koja je najnerazvijenija i zaostajala je za prosjekom države 30%, Jadranska Hrvatska zaostala je 3,4%, dok je Sjeverozapadna Hrvatska ostvarivala BDP po stanovniku 25,6% više od državnog prosjeka.

Po novoj podjeli Vukovarsko-srijemska županija je u Kontinentalnoj Hrvatskoj te ova statistička regija je za 1,97% razvijenija od prosjeka države. Evidentno je da je razvijenosti ove statističke regije najviše doprinio Grad Zagreb, koji ostvaruje gotovo 50% gospodarske aktivnosti i ima BDP za 79,7% više od prosjeka.

Nova podjela Hrvatske na dvije statističke regije tek treba pokazati da li je zaista u funkciji uravnoteženoga razvoja svih dijelova države.

4.4. Evidentirane neizmirene obveze

U kriznim godinama, od 2009. do 2012. godine, povećao se broj blokiranih fizičkih i pravnih osoba. Prema podacima o evidentiranim dospjelim nepodmirenim obvezama koje objedinjava Fina problemi s plaćanjem eskalirali su 1999. godine te je u 2000. godini zabilježeno najviše blokiranih fizičkih i pravnih osoba.

Nakon toga postupno opada broj blokiranih fizičkih i pravnih osoba, nažalost u kriznim godinama se dodatno usložnjava situacija glede izmirivanja obveza, te raste broj blokiranih pravnih i fizičkih osoba.

U 2014. i 2015. godini, dolazi do pada broja blokiranih pravnih i fizičkih osoba, kao što je i razvidno iz sljedećeg tabelarnog pregleda.

BROJ INSOLVENTNIH PRAVNIH OSOBA, BROJ ZAPOSLENIH U TIM PRAVNIM OSOBAMA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S 30.06.2015.GODINE

Tablica br. 23

Prostorne jedinice	Broj pravnih osoba	Index 30.06.2015./ 30.06.2014.	Broj zaposlenih	Index 30.06.2015./ 30.06.2014.	Iznos nepodmirenih obveza (u 000 kn)	Index 30.06.2015./ 30.06.2014.
VSŽ	375	90,6	315	84,4	174.922	90,6
RH	22.754	86,1	17.485	87,1	20.367.897	85,6

Izvor:Financijska agencija, Zagreb 2015.

BROJ INSOLVENTNIH FIZIČKIH OSOBA, BROJ ZAPOSLENIH U TIM FIZIČKIM OSOBAMA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S 30.06.2015.GODINE

Tablica br. 24

Prostorne jedinice	Broj fizičkih osoba	Index 30.06.2015./ 30.06.2014.	Broj zaposlenih	Index 30.06.2015./ 30.06.2014.	Iznos nepodmirenih obveza (u 000 kn)	Index 30.06.2015./ 30.06.2014.
VSŽ	987	86,2	566	86,8	322.038	98,7
RH	24.421	88,0	14.461	82,3	7.397.552	97,7

Izvor:Financijska agencija, Zagreb 2015. godine

**BROJ BLOKIRANIH GRAĐANA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S
31.07.2015.GODINE**

Tablica br. 25

Prostorne jedinice	Broj stanovnika*	Broj blokiranih građana	Udio blokiranih građana u broju stanovnika u %	Ukupni dug
VSŽ	179.521	13.733	7,65	1.000.928
RH	4.284.889	320.619	7,48	34.098.104

Izvor: Financijska agencija Zagreb

*Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.

Na dan **30.06. 2015.** godine broj blokiranih poduzetnika u **Županiji je 375**, odnosno 23,6% od ukupnog broja, te je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine smanjen za 9,5 postotnih poena, Iznos njihovih **nepodmirenih obveza je 174,9 mil. kuna, a u njima je zaposleno 315 radnika.**

Prosječan broj zaposlenih u blokiranim pravnim osobama je 0,84 radnika (u prošloj godini je 0,9). Istodobno u RH blokirano je 22.754 pravnih osoba, odnosno 21,8% od ukupnog broja. Iznos nepodmirenih obveza je 20,4 mlrd. kuna što je i u njima je zaposleno 17.485 radnika.

Prosječan broj zaposlenih u blokiranim pravnim osobama na razini RH je 0,72 radnika, što je manje nego prethodne godine (0,8).

Što se tiče fizičkih osoba - obrtnika (tablica br. 21), u **Županiji je blokirano 987**, odnosno 42% od ukupnog broja. Iznos njihovih **nepodmirenih obveza je 322,0 mil. kuna** što je za 1,3 % manje nego prethodne godine, a u njima je **uposleno 566 radnika.**

Prosječan broj zaposlenih u blokiranim fizičkim osobama u županiji je 0,57 radnika, što je na razini prethodne godine.

U RH broj insolventnih fizičkih osoba je 24.421, a nepodmirene obveze tih poduzetnika iznose 7,4 mlrd. kuna, a u njima je zaposleno 14.461 radnik.

Prosječan broj zaposlenih na razini RH u blokiranim fizičkim osobama je 0,6 radnika, kao što je bilo i u prethodnoj godini.

Iz evidentiranih pokazatelja sasvim je razvidno je da u blokiranim pravnim i fizičkim osoba u velikom dijelu nema zaposlenih radnika. **U gospodarstvu RH posluje 19,2% poduzetnika obveznika poreza na dobit koji nemaju zaposlenih.** Naime, od ukupnog broja blokiranih pravnih osoba (22.754), 16.684 pravne osobe su bez zaposlenih ili 73,0 % od ukupnog broja, te su blokirane u visini od 14,7 mlrd. kn što je 72,2% od ukupne blokade.

U Županiji je broj blokiranih pravnih osoba bez zaposlenih 247, što je 65,9% od blokiranih pravnih osoba. Ove pravne osobe blokirane su u visini 93,2 mil. kn što je 53,3% ukupno neizmirenih obveza.

Što se tiče fizičkih osoba u RH 14,493 ili 61,4% od ukupnog broja blokiranih, nemaju niti jednog zaposlenog, iznos njihovih nepodmirenih obveza je 4,6 mlrd. kn što je 62,2,0%, dok u Županiji 627 fizičkih osoba su bez zaposlenih ili 63,5%, te su blokirane u iznosu od 241,9 mil. kn odnosno 75,1% od ukupnih blokada.

Suprotno ekonomskoj teoriji po kojoj nove vrijednosti stvaraju rad i kapital, u praksi imamo poduzetnika bez zaposlenih. Većina od njih ne posluje pozitivno, stvaraju gubitke i na njih otpada najveći dio nepodmirenih obveza. Dakle, u gospodarskoj praksi moguće je poslovanje bez zaposlenih, to nije samo specifičnost našeg gospodarstva nego je to praksa i u europskim zemljama.

Zakon o dopunama Stečajnog zakona uveo je mogućnost skraćenog stečajnog postupka za poslovne subjekte koji nemaju zaposlenih te su u blokadi računa u neprekidnom trajanju od 60 i više dana. Dosljednija primjena izmijenjenih propisa o stečaju znatno će smanjiti broj tih poduzetnika, a samim time će i ukupni rezultati poslovanja svih poduzetnika biti bolji.

4.5. Vanjskotrgovinska razmjena

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Gospodarski rast nije moguć ako su proizvođači ograničeni samo na domaće tržište, što se posebno odnosi na zemlje s malim tržištem kao što je Republika Hrvatska. S tim u vezi, gospodarski rast RH i izgledi za otvaranje radnih mjesta vezani su za proizvodnju roba i usluga, a time i više nego ikada prije, za izvoz odnosno globalnu ekonomiju.

Izvori podataka za statistiku robne razmjene s inozemstvom jesu jedinstvene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku preuzima od Carinske uprave RH kontrolirane jedinstvene carinske deklaracije i dalje ih statistički obrađuje i objedinjuje poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a. U podatku o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje i to na bruto osnovi.

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje, odnosno uvozi u zemlju. Iskazuju se stvarno postignute vrijednosti u vrijeme kad su poslovi zaključeni (fakturna vrijednost), koje se preuzimaju na osnovi isporuke na hrvatskoj granici. Izvozne vrijednosti obračunavaju se prema paritetu fob (franco brod), a uvozne prema paritetu cif (cijena sa osiguranjem i vozarinom).

Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU (Intrastat) i jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU (Extrastat).

OSTVARENI IZVOZ

Tablica br. 26

u tis. EUR-a

R. br.	Područje	Godine				Index		
		2011.	2012.	2013.	2014.	12/11	13/12	14/13
1.	Republika Hrvatska	9.582.161	9.628.468	9.589.448	10.345.525	100,5	99,6	107,9

Izvor: Državni zavod za statistiku

Napomena: Državni zavod za statistiku podatke o robnoj razmjeni za jedinice lokalne i regionalne samouprave objavljuje u eurima i kunama tako da su navedeni podaci radi mogućnosti usporedbe s prethodnim razdobljima rezultat konverzije KN u EUR-e i postoji mogućnost minimalnih odstupanja

Prema izvoru Državnog zavoda za statistiku evidentno je da je izvoz RH u 2014. godini iznosio 10,3 mlrd. eura što je za 7,9% više u odnosu na prethodnu godinu,

OSTVARENI UVOZ

Tablica br. 27

u tis. EUR-a

	Godine				Index		
	2011.	2012.	2013.	2014.	12/11	13/12	14/13
Republika Hrvatska	16.281.147	16.215.896	16.527.900	17.095.142	99,3	101,9	103,4

Izvor: Državni zavod za statistiku

U RH je u 2014. godini uvezeno roba u iznosu od **17,1 mlrd. EUR-a** što je za 3,4% više u odnosu na 2013. godinu.

BILANCA VANJSKOTRGOVINSKE RAZMJENE

Tablica br. 28

u mil. EUR-a

R. br.	Elementi	Republika Hrvatska			
		2011.	2012.	2013.	2014.
1.	Izvoz	9.582	9.628	9.589	10.369
2.	Uvoz	16.281	16.216	16.528	17.129
3.	Bilanca	-6.699	-6.588	-6.939	-6.761
4.	Pokrivenost uvoza izvozom	58,9	59,4	58,0	60,5

Izvor: Državni zavod za statistiku

U RH do 2009. godine pokrivenost uvoza izvozom je ispod 50%, a od 2010. godine pokrivenost prelazi 50% tako da pokrivenost uvoza izvozom u 2012. god. iznosi 59,4%, dok u 2013. godini ta pokrivenost iznosi 58,0%.

U 2014. godini pokrivenost uvoza izvozom dostigla je stopu od 60,5%.

Što se tiče vanjskotrgovinske razmjene na razini RH svakako treba jačati administrativnu sposobnost institucija sustava, uvažavajući sve principe liberalnog tržišta, koje će svojim radom doprinijeti da se taj nepovoljni odnos promijeni u korist izvoza, prije svega, onih roba koje kvalitetom odskoču od uvezenih te na taj način ćemo jačati domaću proizvodnju, a i sačuvati radna mjesta.

4.6. Zaposlenost i nezaposlenost u Republici Hrvatskoj i Vukovarsko – srijemskoj županiji

Tijekom 2014. Godine dogodile su se promjene na tržištu rada u RH, no trendovi promjena kada su u pitanju anketni i administrativni izvori podataka se razlikuju.

Jedni i drugi pak ukazuju na pozitivnu promjenu prosječne godišnje stope nezaposlenosti, od zaustavljanja njezina porasta prema anketi o radnoj snazi do ostvarenja pada od 0,6% prema administrativnim izvorima u odnosu na 2013. god.

Prema podacima DZS koji se baziraju na administrativnim izvorima, 2014. godine u RH je bilo **1.670.336 aktivnog stanovništva**, što je 2,3% u odnosu na 2013. godinu.

Godišnji prosjek registriranog broja zaposlenih u 2014.g. bio je **1.342.149**, što je za 1,6% manje nego u prethodnoj godini.

Od 1.342.149 prosječno zaposlenih u pravnim osobama je evidentirano u prosjeku 1.120.507, u obrtu i slobodnim zanimanjima 198.911, dok je osiguranika poljoprivrednika u prosjeku bilo 22.731.

Najveće relativno smanjenje je zabilježeno kod individualnih poljoprivrednika – 10,5%, zatim kod obrtnika i slobodnih profesija – 3,7%, te kod pravnih osoba – 1,0%.

Prema području iz Nacionalne klasifikacije djelatnosti najveći broj zaposlenih osoba je bio u prerađivačkoj industriji (228.072 ili 17,0%), trgovini na veliko i malo, popravku vozila i motocikala (205.848 ili 15,3%), javnoj upravi i obrani te obaveznom socijalnom osiguranju (111.318 ili 8,3%), obrazovanju (110.093 ili 8,2%), te djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (94.437 ili 7,0%).

Registrirana nezaposlenost značajno se smanjila u 2014. godini, a u odnosu na 2013. godinu broj nezaposlenih je bio u prosjeku manji za 16.925 osoba ili 4,9%. U apsolutnim brojkama to znači da se 345.112 prosječno nezaposlenih osoba iz 2013. godine smanjio na **328.187 nezaposlenih osoba prosječno u 2014. godini**.

Pod utjecajem ovih trendova i prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti se smanjila sa 20,2% na 19,6% u 2014. godini.

Na dan **31.12.2014.g.** na Zavodu je bilo evidentirano **316.763 nezaposlene osobe**, što je bilo za 12,8% manje nego u prosincu prethodne godine.

Za prikaz stopa nezaposlenosti po županijama korišteni su podaci osiguranicima mirovinskog osiguranja – zaposlenim osobama evidentiranim u HZMO, te podaci o nezaposlenim osobama sa Zavoda za zapošljavanje, Prema toj metodologiji prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini iznosila je **18,8%**, pri čemu je nezaposlenost u sedam županija (Istarska 8,7%, Grad Zagreb 9,3%, Varaždinska 13,7%, Primorsko goranska 14,5%, Međimurska 15,7%, Dubrovačko neretvanska 16,7% i Zadarska 16,7%) bila niža od državnog prosjeka, a u svim ostalim županijama viša.

Najviša stopa nezaposlenosti je zabilježena u Virovitičko podravskoj županiji (34,7%), dok je po ovoj metodologiji u **Vukovarsko srijemskoj županiji stopa nezaposlenosti iznosila 34,1%**.

U većini županija je zabilježen pad nezaposlenosti po ovoj metodologiji, ali u nekim je stopa nezaposlenosti i porasla – Ličko senjska, Bjelovarsko biogorska, Osječko baranjska i Dubrovačko neretvanska županija.

Premda se kao službeni i relevantni pokazatelji za praćenje određenih kretanja koriste isključivo statistički podaci, zbog sveobuhvatnijeg sagledavanja broja zaposlenih, u nastavku se daje i pregled broja osiguranih osoba koje imaju svojstvo aktivnog osiguranika prema evidenciji HZZO – Područna služba Vinkovci (tabela br. 26).

Ovaj administrativni izvor realno je **najbliži ukupnom broju zaposlenih** te je po istom sa **30.06.2014. godine** došlo do smanjenja osiguranih osoba za 2,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

BROJ OSIGURANIH OSOBA – EVIDENCIJA HZZO

Tablica br. 29

	DJELATNOST	Stanje na dan 30.06.2012	Stanje na dan 30.06.2013	Stanje na dan 30.06.2014.	Index 2014/2013
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.497	3.339	3.122	93,5
2.	Rudarstvo	2	9	4	44,4
3.	Prerađivačka industrija	5.600	5.737	5.488	95,7
4.	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	533	1.100	1.123	102,1
5.	Građevinarstvo	2.744	2.543	2.332	91,7
6.	Trgovina	5.932	5.559	5.444	97,9
7.	Ugostiteljstvo, smještaj	1.014	1.498	1.807	120,1
8.	Promet, skladište i veze	2.280	2.171	2.056	94,7
9.	Financijsko posredovanje	754	736	684	92,9
10.	Poslovanje nekretninama, stručne, znanstvene, tehničke i administrativne djelatnosti, informacije, komunikacije	2.375	2.307	2.372	102,8
11.	Javna uprava i obrana	6.136	5.978	5.969	99,8
12.	Obrazovanje	3.826	3.825	3.828	100,0
13.	Zdravstvena i soc. zaštita	2.717	2.762	2.732	98,9
14.	Ostale društ. socijalne i os.	1.324	760	650	85,5
15.	Članak 7. točka 6. (x1)	4.118	3.938	3.684	93,6
16.	Uposleni kod osobe iz Članka 7. točke 6.	5.479	5.577	5.484	98,3
17.	Ostalo	749	728	747	102,6
	UKUPNO	49.080	48.567	47.526	97,9

Izvor: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje – Područni služba Vinkovci

x1 – osobe koje na području RH obavljaju gospodarsku djelatnost i osobe koje samostalno u obliku zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost

Nezaposlenim osobama smatraju se osobe koje zadovoljavaju kriterije iz odredaba Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (čl. 7 i čl. 11.) tj. osobe sposobne ili djelomično sposobne za rad, u dobi od 15 do 65 godina koja nije u radnom odnosu te ako:

- ne ostvaruje mjesečni primitak odnosno dohodak od samostalne djelatnosti koja se povremeno obavlja prema propisima o porezu na dohodak, a koji je veći od najvišeg iznosa novčane naknade utvrđene člankom 35. ovog Zakona
- nema registrirano trgovačko društvo, drugu pravnu osobu odnosno nema većinski dio u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
- nema registriran obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede ili šumarstva
- nije osigurana kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju
- nije korisnik mirovine, osim korisnika koji ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu na temelju profesionalne nesposobnosti za rad
- nije redoviti učenik ili student
- aktivno traži posao i raspoloživ je za rad

NEZAPOSLENE OSOBE PO KVALIFIKACIJAMA

Tablica br. 30

GODINA	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	Srednja škola za zanimanje do 3. godine i škola za KV i VKV	Srednja škola za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija	Viša škola I. stupanj fakulteta i viši stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	Ukupno
2004.	890	5.321	9.065	4.283	326	277	20.162
2005.	825	5.207	8.352	4.296	304	276	19.260
2006.	810	5.021	7.605	4.273	304	267	18.280
2007.	809	5.227	6.613	4.152	341	269	17.411
2008.	729	4.875	6.206	4.135	367	276	16.588
2009.	709	5.305	6.748	4.611	453	363	18.189
2010.	714	5.373	7.314	5.047	567	475	19.490
2011.	648	5.077	7.279	4.842	588	491	18.925
2012.	655	5.469	8.116	5.912	754	709	21.615
2013.	656	5.646	8.355	6.481	803	668	22.629
2014.	520	4.856	6.751	5.414	741	696	18.978

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni uredi Vinkovci i Vukovar

Na kraju 2014.godine na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje evidentirano je 18.978 nezaposlenih osoba u Vukovarsko – srijemskoj županiji što je za **3.651 osoba ili 16,1% manje u odnosu na 2013.godinu.**

Broj nezaposlenih osoba i trendovi u 2015. godini ukazuju na nastavak smanjenja broja evidentiranih nezaposlenih osoba, osobito pod utjecajem sezonskog zapošljavanja i provedbe mjera aktivnog zapošljavanja.

**NEZAPOSLENOST U VUKOVARSKO – SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI U 2015.GODINI I
USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2014.GODINI**

Tablica br. 31

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2015/2014 za isti period
1.	31.12.2014.	18.978	-	-
2.	Siječanj 2015.	19.803	Index 2/1 104,35	84,9
3.	Veljača 2015.	19.900	Index 3/2 100,49	83,7
4.	Ožujak 2015.	19.425	Index 4/3 97,61	83,2
5.	Travanj 2015.	18.149	Index 5/4 93,43	82,3
6.	Svibanj 2015.	16.797	Index 6/5 92,55	80,8
7.	Lipanj 2015.	15.696	Index 7/6 93,44	78,9
8.	Srpanj 2015.	15.680	Index 8/7 99,89	85,9

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Nezaposlenost se u Vukovarsko – srijemskoj županiji u 2015. godini od mjeseca veljače do srpnja kontinuirano smanjuje, a u odnosu na isto razdoblje prethodne godine također se smanjuje, te je krajem srpnja 2015. godine nezaposlenost manja za 14,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOM UREDU VINKOVCI

Tablica br. 32

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2015/2014 za isti period
1.	31.12.2014.	13.721	-	-
2.	Siječanj 2015.	14.327	Index 2/1 104,42	85,8
3.	Veljača 2015.	14.302	Index 3/2 99,83	83,8
4.	Ožujak 2015.	13.972	Index 4/3 97,69	83,6
5.	Travanj 2015.	12.990	Index 5/4 92,97	82,3
6.	Svibanj 2015.	12.073	Index 6/5 92,94	80,6
7.	Lipanj 2015	11.268	Index 7/6 93,33	77,1
8.	Srpanj 2015.	11.373	Index 8/7 100,93	86,5

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Vinkovci

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOM UREDU VUKOVAR

Tablica br. 33

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2014/2013 za isti period
1.	31.12.2014.	5.257	-	-
2.	Siječanj 2015.	5.476	Index 2/1 104,16	82,8
3.	Veljača 2015.	5.598	Index 3/2 102,23	83,4
4.	Ožujak 2015.	5.453	Index 4/3 97,41	82,1
5.	Travanj 2015.	5.159	Index 5/4 94,61	82,3
6.	Svibanj 2015.	4.724	Index 6/5 91,57	81,2
7.	Lipanj 2015.	4.428	Index 7/6 93,73	84,0
8.	Srpanj 2015.	4.307	Index 8/7 97,27	84,5

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Vukovar

NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2015. GODINI I USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2014. GODINI

Tablica br. 34

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2015/2014 za isti period
1.	31.12.2014.	316.763	-	-
2.	Siječanj 2015.	329.230	Index 2/1 103,94	83,7
3.	Veljača 2015.	329.751	Index 3/2 100,16	85,6
4.	Ožujak 2015.	319.211	Index 4/3 96,80	87,5
5.	Travanj 2015.	297.088	Index 5/4 93,07	90,0
6.	Svibanj 2015.	275.381	Index 6/5 92,69	84,0
7.	Lipanj 2015.	260.073	Index 7/6 94,44	85,3
8.	Srpanj 2015.	257.994	Index 8/7 99,20	87,1

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Što se tiče stanja nezaposlenosti u RH za prvih 7 mjeseci 2014. godine, možemo konstatirati da je nezaposlenost, kao i u VSŽ, konstantno opadala od mjeseca veljače pa sve do srpnja.

Na razini RH nezaposlenost u mjesecu srpnju 2015. godine je **pala za 12,9% u odnosu na isti period protekle godine.**

5. OBRTNIŠTVO

Zakon o obrtu propisuje da je obrt samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu s člankom 8. ovog Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Obrti u smislu ovoga Zakona su:

1. slobodni obrti za obavljanje kojih se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit
2. vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži ispit o stručnoj osposobljenosti, vezani obrti za obavljanje kojih se traži odgovarajuća srednja stručna sprema i vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži majstorski ispit
3. povlašteni obrti koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice, odnosno dozvole koju izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom ovisno o djelatnosti.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu, a za obavljanje povlaštenih obrta mora imati i povlasticu, odnosno dozvolu. Sukladno Zakonu o obrtu (NN br. 143./13.), obrtnicu izdaje nadležni županijski ured na čijem području će biti sjedište obrta, a povlasticu nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima, ovisno o djelatnosti obrta.

Koncem 2014. godine **u RH je bilo aktivnih 78.070 obrta**, od čega je 76.059 bilo u radu, u 1296 je privremeno bio obustavljen rad, dok je 715 obrta bilo registrirano, ali nisu otpočeli s radom.

Tijekom 2014. godine neprekidno je poslovao 71.185 obrt, dok je sezonsko obavljanje djelatnosti evidentirano kod 6.885 obrtnika.

Nepovlaštenih obrta je bilo 76.033, a povlaštenih 2.037.

Najviše obrta je registrirano u Gradu Zagrebu – 12.623 (16,2%), zatim u Splitsko-dalmatinskoj županiji – 9.777 (12,5%), Primorsko-goranskoj županiji – 7.956 (10,2%), Istarskoj županiji – 7.420 (9,5%), te Zagrebačkoj županiji – 5.100 (6,5%).

Najmanje aktivnih obrta je bilo u Požeško-slavonskoj županiji – 928 (1,2%), zatim u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji – 1.107 (1,4%), u Ličko-senjskoj – 1.127 (1,4%) itd.

Iz ovih podataka je jasno da je broj aktivnih obrta u korelaciji sa veličinom županije, njenom gospodarskom snagom, te strukturom gospodarstva.

Ako gledamo **cehovski ustroj** u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu, **struktura na razini RH** izgleda kako slijedi:

- proizvodno zanatstvo 8.418 (10,8%)
- uslužno zanatstvo 27.948 (35,8%)
- ugostiteljstvo i turizam 13.044 (16,7%)
- trgovina 11.330 (14,5%)
- prijevoz osoba i stvari 7.343 (9,4%)
- ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo 4.451 (5,7%)
- frizeri, kozmetičari, fitness 5.536 (7,1%)

U Vukovarsko-srijemskoj županiji je prema podacima Hrvatske obrtničke komore krajem prosinca bilo aktivnih **2.340 obrta**, što u odnosu na ukupan broj obrta u RH predstavlja **3,0%** .

Prema **cehovskom ustroju u Županiji** je poslovalo :

- proizvodno zanatstvo ..... 279 obrta (11,9%)
- uslužno zanatstvo ..... 773 obrta (33,0%)
- ugostiteljstvo i turizam ..... 330 obrta (14,1%)
- trgovina ..... 344 obrta (14,7%)
- prijevoz osoba i stvari ..... 137 obrta (5,9%)
- ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo ..... 303 obrta (12,9%)
- frizeri, kozmetika, fitness, njega tijela ..... 174 obrta (7,4%)

2.340 obrta koncem 2014. godine zapošljavalo je **3.991 radnika** ili **1,70 radnika po obrtu**. Najveći broj obrtnika u prethodnim godinama zabilježen je 2007. godine kada je u Županiji poslovalo 3.275 obrta sa 6.679 zaposlenih, što znači da se u **sedam godina krize izgubilo preko 930 obrta i gotovo 2.700 radnih mjesta**.

Ovakav pad broja registriranih obrta je težak udarac lokalnom gospodarstvu, ali nažalost u cijeloj Hrvatskoj je zabilježen isti trend, što je posljedica ekonomske krize i otežanih uvjeta gospodarenja.

Na dan **30.06.2015.** godine u Vukovarsko-srijemskoj županiji je bilo registrirano **2.294 obrta**, što znači da trend smanjenja koja još uvijek traje, doduše nešto umjerenijim intenzitetom.

U tablici broj 35. prikazano je kretanje broja obrtnika po registriranim tijelima (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok, Otok) kao i po pojedinim općinama odnosno naseljima od 2012. do polovine 2015. godine.

Najviše obrtnika, a prema podacima od 30.06.2015. bilježi Ispostava Vinkovci i to 900 ili 39,2%, Vukovar broji 600 odnosno 26,2%, Županja 554 ili 24,1%, Otok 133 ili 5,8% te Ilok 107 ili 4,7%.

REGISTRIRANI OBRTI – TRENDOMI 2012. – 2015.

Tablica br. 35

GRAD - OPĆINA - NASELJE	31.12.2012.	31.12.2013.	31.12.2014.	30.06.2015.
Vukovar	518	469	458	444
1. Vukovar	507	457	447	434
2. Sotin	7	9	8	7
3. Lipovača	4	3	3	3
Bogdanovci	26	20	15	16
1. Bogdanovci	15	8	6	6
2. Petrovci	8	9	5	6
3. Svinjarevci	3	3	4	4
Borovo	43	51	46	45
Lovas	8	11	8	6
1. Lovas	4	6	5	4
2. Opatovac	4	5	3	2
Negoslavci	7	8	8	8
Tompojevci	13	19	17	19
1. Berak	4	5	5	6
2. Bokšić	1	2	2	1
3. Čakovci	2	3	3	4
4. Grabovo	-	-	0	0
5. Mikluševci	2	3	2	2
6. Tompojevci	4	6	5	6
Tovarnik	29	28	21	21
1. Ilača	11	12	9	9
2. Tovarnik	18	16	12	12
Trpinja	43	41	37	41
1. Bobota	7	8	7	7
2. Bršadin	19	11	12	11
3. Čelije	-	-	0	0
4. Ludvinci	-	-	0	1
5. Pačetin	4	5	5	5
6. Trpinja	17	14	10	12
7. Vera	2	3	3	5
UKUPNO SJEDIŠTE VUKOVAR	687	647	610	600
ISPOSTAVA VINKOVCI				
Vinkovci	585	571	588	575
Andrijaševci	42	45	42	40
1. Andrijaševci	19	21	21	20
2. Rokovci	23	24	21	20
Ivankovo	98	92	96	96
1. Ivankovo	78	70	73	72
2. Prkovci	6	6	6	6
3. Retkovci	14	16	17	18
Jarmina	15	17	20	21
Markušica	19	16	15	14
1. Gaboš	6	3	4	4
2. Karadžičevo	2	2	2	1
3. Markušica	7	7	6	6
4. Ostrovo	4	4	3	3
5. Podrinje	-	-	0	0

Nuštar	54	52	51	50
1. Cerić	14	10	11	10
2. Marinci	2	2	3	3
3. Nuštar	38	40	37	37
Stari Jankovci	43	33	34	34
1. Novi Jankovci	8	7	7	9
2. Orolik	2	3	3	2
3. Slakovci	10	7	7	7
4. Srijemske Laze	1	1	2	1
5. Stari Jankovci	22	15	15	15
Stari Mikanovci	39	38	36	32
1. Novi Mikanovci	3	0	0	0
2. Stari Mikanovci	36	38	36	32
Tordinci	20	17	16	15
1. Antin	6	4	4	4
2. Korog	8	8	9	8
3. Mlaka Antinska	-	-	0	0
4. Tordinci	6	5	3	3
Vođinci	26	24	24	23
UKUPNO ISPOSTAVA VINKOVCI	941	905	922	900
ISPOSTAVA ŽUPANJA				
Županja	243	187	221	215
Štitar	21	20	17	17
Babina Greda	56	34	41	41
Bošnjaci	37	27	37	36
Cerna	69	67	74	72
1. Cerna	58	60	66	64
2. Šiškovci	11	7	8	8
Drenovci	62	58	56	55
1. Drenovci	41	38	36	37
2. Posavski Podgajci	8	7	8	7
3. Rajevo Selo	4	5	5	5
4. Račinovci	8	7	6	5
5. Đurići	1	1	1	1
Gradište	28	23	24	23
Gunja	51	48	44	45
Vrbanja	65	47	53	50
1. Soljani	19	13	14	12
2. Strošinci	7	3	6	6
3. Vrbanja	39	31	33	32
UKUPNO ISPOSTAVA ŽUPANJA	632	511	567	554
ISPOSTAVA ILOK				
1. Ilok	103	88	79	77
2. Bapska	19	19	16	16
3. Mohovo	6	4	4	4
4. Šarengrad	10	12	10	10
UKUPNO ISPOSTAVA ILOK	138	123	109	107

ISPOSTAVA OTOK				
Otok	56	55	58	60
1. Komletinci	9	12	11	12
2. Otok	47	43	47	48
Privlaka	31	31	33	33
Nijemci	43	41	41	40
1. Apševci	1	1	2	2
2. Banovci	1	1	2	2
3. Donje Novo Selo	5	5	5	4
4. Đeletovci	7	7	6	6
5. Lipovac	7	6	5	5
6. Nijemci	16	17	16	16
7. Podgrađe	4	3	4	4
8. Vinkovački Banovci	2	1	1	1
UKUPNO ISPOSTAVA OTOK	130	127	132	133
UKUPNO ŽUPANIJA	2.528	2.313	2.340	2.294

Izvor: Ured državne uprave, Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove Vukovar

BROJ AKTIVNIH OBRTA U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI PREMA DJELATNOSTIMA NA DAN 30.06.2015.

Tablica br. 36.

ŠIFRA PODRUČJA	NAZIV PODRUČJA DJELATNOSTI	UKUPNO OBRTA
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	300
B	Rudarstvo i vađenje	0
C	Prerađivačka industrija	302
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	2
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	6
F	Građevinarstvo	264
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	431
H	Prijevoz i skladištenje	133
I	Djelatnosti pružanja smještaja i te pripreme i usluživanja hrane	314
J	Informacije i komunikacije	68
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	7
L	Poslovanje nekretninama	10
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	105
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	54
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2
P	Obrazovanje	9
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	21
S	Ostale uslužne djelatnosti	265
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	0
	UKUPNO RAZVRSTANO	2.294
	UKUPNO NERAZVRSTANO	0
	UKUPNO OBRTA	2.294

Izvor: Obrtni registar RH – broj obrta prema NKD 2007

6. PROGRAMI POTPORA I POTICAJNIH MJERA ZA RAZVOJ MALOG GOSPODARSTVA U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Vukovarsko-srijemska u okviru propisanih ovlasti i materijalnih mogućnosti kontinuirano daje potporu lokalnim poduzetnicima.

Potpore se ogledaju kroz sufinanciranje projekata, uglavnom u poljoprivredi, zatim kroz sufinanciranje potpornih institucija (RA Hrast), stručnu pomoć i podršku kod izrade projekata, poslovnih planova i sl., te kroz višegodišnje sufinanciranje kamata na poduzetničke kredite.

I u 2014. godini Županija se sukladno Strategiji poticanja malog gospodarstva u RH, a u suradnji sa resornim ministarstvima gospodarstva i poduzetništva, kao i u suradnji s poslovnim bankama, kroz različite oblike potpora uključivala u projekte poticanja oporavka i razvoja malog i srednjeg gospodarstva

U nastojanju ostvarenja gore navedenih preduvjeta a prije svega osiguravanja povoljnih financijskih uvjeta za poduzetnike Vukovarsko – srijemska županija je u 2014. kao i u prvj polovici 2015.godine provodila sljedeće programe:

6.1. Jamstveni fond za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji

Temeljem Odluke o dodjeli sredstava iz Programa Jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji za 2014. godinu Ministarstva gospodarstva te Ugovora o doznačavanju sredstava za provedbu navedenog programa, Vukovarsko – srijemska županija je osigurala **1.252.200,00 HRK** namijenjenih poduzetnicima koji prilikom realizacije svojih poduzetničkih projekata nemaju dostatne instrumente osiguranja prema financijskim institucijama. Korisnici jamstava mogu biti gospodarski subjekti – mali i srednji poduzetnici čija je pretežita djelatnost prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti NKD – 2007 u područjima odnosno odjeljcima C10 –C33 a koji investiraju u projekte koji imaju posebno značenje za razvoj gospodarstva i inovacija u gospodarstvu na području Vukovarsko – srijemske županije.

Ugovorom o provedbi programa Jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji za 2014.godinu sklopljenog između Vukovarsko – srijemske županije i Agencije za razvoj Vukovarsko – srijemske županije Hrast d.o.o., Županija je ovlastila agenciju za provedbu navedenog programa. Za očekivati je da će se tijekom 2015. godine potencijal jamstvenog fonda u cijelosti iskoristiti kao podrška kvalitetnim i inovativnim projektima na području Županije a sve s ciljem razvoja konkurentnijeg gospodarstva.

6.2. Program kreditiranja poduzetnika Kreditom do uspjeha 2014., Mjera 1 – Kreditom do konkurentnosti“

Ugovorom o provedbi Programa kreditiranja poduzetnika „Kreditom do uspjeha 2014., Mjera 1 – Kreditom do konkurentnosti“ sklopljenog između Ministarstva poduzetništva i obrta, Vukovarsko – srijemske županije te poslovnih banaka – partnera, poduzetnicima koji investiraju na području Županije, prije svega u proizvodne djelatnosti, osiguran je kreditni potencijal u visini od **15.000.000,00** HRK.

Korisnici kredita mogu biti trgovačka društva, obrti i profitne ustanove koji ulažu na području Vukovarsko – srijemske županije, neovisno o sjedištu odnosno prebivalištu.

Krediti se mogu iskoristiti za kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata, nabavku opreme te za obrtna sredstva. Minimalni iznos kredita je 100.000,00 HRK dok je najviši iznos 5.000.000,00 HRK. Rok otplate za nabavku opreme je do 7 godina, za ulaganja u gospodarske objekte do 10 godina. Ministarstvo poduzetništva i obrta te Vukovarsko – srijemska županija subvencioniraju kamatnu stopu svaki po 2 postotna poena za proizvodne djelatnosti te svaki po 1 postotni poen za uslužne djelatnosti.

Povjerenstvo za provedbu postupka javnog natječaja „Kreditom do uspjeha 2014., Mjera 1 – Kreditom do konkurentnosti“ zaprimilo je ukupno 6 kreditnih zahtjeva za subvenciju kamatne stope u ukupnom iznosu od 19.900.000,00 HRK. Subvencija kamatne stope u visini od 4% (2% VSŽ, 2% MINPO) odobrena je za **5** poduzetničkih projekata u ukupnom iznosu od **15.000.000,00** HRK čime je u cijelosti iskorišten kreditni potencijal programa temeljem kojega će Županija izdvajati oko 300.000,00 HRK godišnje za subvenciju kamatne stope poduzetnicima. Realizacijom navedenih kreditnih zahtjeva očekuje se otvaranje 44 nova radna mjesta.

6.3. Program kreditiranja poduzetnika „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2014.“

Ugovorom o poslovnoj suradnji na provedbi Programa kreditiranja poduzetnika „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2014.“ zaključenim između Vukovarsko – srijemske županije i Privredne banke Zagreb, Županija je osigurala kreditni fond u visini od **11.500.000,00** HRK iz kojeg će odobravati poduzetničke kredite, a sve temeljem namjenski oročenog depozita u iznosu od 500.000,00 HRK. Korisnici kredita mogu biti obrti, mala i srednja trgovačka društva, zadruga, profitne ustanove i obiteljska poljoprivredna gospodarstva koji ulažu na području Vukovarsko – srijemske županije, neovisno o sjedištu odnosno prebivalištu.

Pravo na korištenje sredstava iz programa nemaju poduzetnici koji ulažu u sljedeće djelatnosti ili namjene: proizvodnja oružja, streljiva, vojne i policijske opreme, kockarnice, kladionice i slične djelatnosti, proizvodnja, prerada i distribucija duhana, provođenje pokusa na životinjama, ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, benzinske postaje, prodajni auto saloni.

Kredit se mogu koristiti za: kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata, kupovinu poljoprivrednog zemljišta, nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme, nabava novih proizvodnih objekata (plastenici, staklenici), podizanje dugotrajnih nasada, trajna obrtna sredstva. Najniži mogući iznos kredita je 76.000,00 HRK dok je najviši 760.000,00 HRK.

Rok otplate za investicijske kredite je do 6 godina, za trajna obrtna sredstva do 3 godine. Vukovarsko – srijemska županija subvencionira kamatnu stopu na poduzetničke kredite u visini od 2,2 postotna poena.

Povjerenstvo za provedbu postupka javnog natječaja „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2014“ je zaprimilo ukupno 37 zahtjeva za poduzetničke kredite u ukupnom iznosu od 17.204.500,00 HRK. Od strane poslovne banke – partnera je odobreno ili je u završnoj fazi obrade **27** kredita u ukupnom iznosu od **11.500.000,00** HRK čime je u cijelosti iskorišten kreditni fond programa. Županija će godišnje u svrhu subvencije kamatne stope po ovom programu izdvojiti oko 250.000,00 HRK.

Realizacijom svih navedenih kreditnih zahtjeva očekuje se otvaranje 54 nova radna mjesta.

Vukovarsko – srijemska županija **samo za subvenciju kamatnih stopa** na poduzetničke kredite kroz sve programe koji su trenutno u provedbi godišnje izdvaja oko **1.100.000,00 HRK**.

6. ZAKLJUČNO

Gospodarska kretanja u RH i Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2014. godini ukazuju na daljnji pad gospodarskih aktivnosti, ali po osjetno nižoj stopi pada nego u prethodnim godinama.

Realni BDP se u 2014. godini smanjio za **0,4%**, dok je u prethodnoj godini pad bio 0,9%. Ukupni je pad u godinama krize **kumuliran u postotku od 12,3%** i iz tog podatka je jasno da je nacionalnom gospodarstvu potrebno duže vrijeme rasta po relativno visokim stopama, kako bismo se vratili na intenzitet gospodarskih aktivnosti iz vremena prije krize.

Višegodišnji pad BDP-a je jednim dijelom posljedica globalne krize, ali još više rezultat neprovođenja ili nepravodobnog provođenja strukturnih reformi.

Gospodarstvo RH je dugo godina svoj rast temeljilo na osobnoj potrošnji i investicijama u fiksni kapital, dakle dugotrajnu imovinu.

Pad kupovne moći građana i izostanak javne potrošnje zbog stalnog deficita u proračunu, dospjeće na naplatu kredita kojima je financirana osobna potrošnja, te nepovoljno poslovno okruženje za nove investicije, pogotovo u proizvodne djelatnosti, doveli su do dramatičnog pada gospodarske aktivnosti.

Makroekonomski pokazatelji gospodarstva u RH za 2014. godini, kao i pokazatelji uspješnosti za prva dva tromjesečja 2015. pokazuju lagani oporavak i zaustavljanje negativnih trendova, ali intenzitet tog oporavka još uvijek nije dostatan da bi se osjetile značajnije promjene na tržištu rada, rastu kupovne moći i rastu investicijskog potencijala.

Pred gospodarstvom Vukovarsko-srijemske Županije, kao i drugih slavonskih županija su veliki izazovi budući da postojeća struktura istoga nije u korelaciji sa željenim stopama rasta.

U strukturi gospodarstva prevladavaju djelatnosti primarne proizvodnje i djelatnosti sa niskim stupnjem dodane vrijednosti, te trgovina i građevinarstvo kao djelatnosti koje je kriza osobito pogodila.

Obrtništvo, vrlo značajan segment svakog razvijenog gospodarstva, najteže se nosilo sa izazovima krize i u proteklih sedam godina je potpuno devastirano i gledano u lokalnim okvirima, u tom je dijelu gospodarstva izgubljen ogroman broj radnih mjesta.

Posljedica navedene strukture je premali broj zaposlenih u odnosu na raspoložive resurse, relativno male plaće i niska kupovna moć, što u konačnici ima izravan utjecaj na potrošnju i pokretanje novih investicijskih ciklusa.

Potvrda ovih teza nalazi se u svim makroekonomskim pokazateljima (BDP, prosječne plaće, stope zaposlenosti i nezaposlenosti, pad investicija ...) koji su prikazani i analizirani u ovom dokumentu.

Investicije u dugotrajnu imovinu su svakako jedan od prvih koraka kada govorimo o oporavku i rastu gospodarstva.

Gospodarski potencijali Županije (poljoprivredno zemljište, šume, nafta i zemni plin, prometni položaj, ljudski potencijali...) su dobra osnova za sveukupni razvoj, ali je nužno te resurse efikasnije koristiti, a dobit koja proizlazi iz korištenja istih reinvestirati u održive razvojne projekte.

Uvođenje novih tehnologija, pokretanje novih investicija i trajno ulaganje u obrazovanje i stjecanje specijaliziranih zvanja i zanimanja, preduvjet su za jačanje konkurentnosti sveukupnog gospodarstva i bolje pozicioniranje Županije na nacionalnom, kao i na globalnim tržištima.

Izmjena strukture gospodarstva se ne može dogoditi brzo, a niti nekim administrativnim mjerama.

Financijska i upravljačka decentralizacija s razine države, strateško promišljanje i stvaranje prostornih i infrastrukturnih pretpostavki na lokalnim razinama, socijalno-gospodarski konsenzus i stvaranje općeg pozitivnog poslovnog okruženja, osnovne su pretpostavke za pokretanje novih investicijskih ciklusa.

Ujednačen razvoj svih područja u RH, otvaranje novih radnih mjesta i zaustavljanje daljnje depopulacije, osobito ruralnih područja, trebali bi biti najvažniji ciljevi za Vukovarsko-srijemsku županiju, a da bi se to postiglo posebno je bitno da potencijali kojima raspolažemo budu valorizirani kao strateški resursi u okviru nacionalnog gospodarstva.

Takav pristup je pretpostavka za provedbu reindustrijalizacije u okvirima lokalnog gospodarstva, a što je ujedno i preduvjet za razvoj ovoga kraja i ove regije.

Nezaposlenost i depopulacija su najveći problemi Vukovarsko-srijemske županije. Trendovi tijekom 2014. godine i početkom 2015.g. ukazuju na nešto bolje stanje kad je u pitanju nezaposlenost, ali nažalost podaci koji govore o zapošljavanju i zaposlenosti ukazuju na stagnaciju i daljnje zaostajanje za prosjekom Republike Hrvatske.

Uzimajući u obzir sve navedeno, možemo zaključiti da je stanje u gospodarstvu Vukovarsko-srijemske županije i dalje vrlo teško i da će za izmjenu postojećih trendova trebati provedba novih ekonomskih mjera koje će za cilj imati:

- pokretanje novih investicijskih ciklusa,
- poticanje inovativnosti i primjenu novih tehnologija,
- jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata,
- reindustrijalizaciju, odnosno izmjenu strukture gospodarstva,
- ujednačen regionalni razvoj,
- zaustavljanje negativnih demografskih trendova;

Realizacija ovih mjera potaknuti će gospodarski razvoj i stvoriti preduvjete za bolje uvjete življenja.